

Αθήνα, 12.9.2021

Συνέντευξη Τύπου του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στην 85η Δ.Ε.Θ.

Γιάννης Οικονόμου: Κυρίες και κύριοι καλησπέρα σας. Ξεκινάμε τη συνέντευξη Τύπου του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη με την πρώτη ερώτηση από τον κ. Βαγγέλη Πλάκα από την τηλεόραση της «TV 100».

Βαγγέλης Πλάκας (TV100): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Στη χθεσινή σας ομιλία αναφερθήκατε εκτενώς στα θέματα των έργων και των υποδομών της Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής. Και μάλιστα τα παρουσιάσατε, δίνοντας ένα θετικό πρόσημο στην εξέλιξη αυτών και τα συμπληρώσατε με πέντε νέες παρεμβάσεις και για τη Θεσσαλονίκη και για τη Μακεδονία, ειδικά τη Δυτική Μακεδονία. Θα ήθελα παρακαλώ, αφενός να μας περιγράψετε πως προωθούνται και δρομολογούνται αυτές οι παρεμβάσεις και έτσι σας προκαλούν και την ικανοποίηση στην οποία αναφερθήκατε και αφετέρου, επειδή πολλά χρόνια ξέρετε και εσείς καλά, έχουν δοθεί πολλές αναπτυξιακές ταυτότητες στη Θεσσαλονίκη, που αφορούν και τη χώρα, είτε και την ευρύτερη περιοχή της Βαλκανικής και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Αυτά τα έργα, τις παρεμβάσεις σε ποιο αναπτυξιακό πλαίσιο τα εντάσσετε, ποια ταυτότητα αναπτυξιακή προσδίδει η Κυβέρνησή σας στη Θεσσαλονίκη και την περιοχή;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ κ. Πλάκα. Πιστεύω ότι δεν υπάρχει άλλη περιοχή, άλλη πόλη της Πατρίδας, στην οποία να γίνονται σωρευτικά τόσα σημαντικά αναπτυξιακά έργα υποδομής. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να τα διατρέξω όλα. Εξάλλου μίλησα πολύ αναλυτικά και χθες για την πρόοδο των έργων που έχουμε δρομολογήσει, αλλά και για τα καινούρια σχέδιά μας για το μέλλον. Θέλω να τονίσω τη συνέπεια της Κυβέρνησης ως προς τις προεκλογικές της εξαγγελίες, αλλά και τη συνέπειά της ως προς όλα για τα οποία είχα δεσμευθεί την πρώτη φορά που μίλησα στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, λίγους μήνες απ' όταν με είχε εμπιστευτεί ο ελληνικός λαός. Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι οι ίδιοι οι Θεσσαλονικείς αντιλαμβάνονται τα πράγματα στην πόλη τους επιτέλους αλλάζουν. Πάρτε παράδειγμα το Μετρό. Ήδη, οι σταθμοί αποδίδονται στην πόλη. Έχουμε ήδη παραλάβει 15 από τους 18 συρμούς και το χρονοδιάγραμμα του Μετρό είναι να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2023. Αυτό είναι κάτι το οποίο πιστεύω ότι οι πολίτες της Θεσσαλονίκης το αντιλαμβάνονται. Ήδη, χρησιμοποιούν ένα ολοκαίνουριο αεροδρόμιο, αυτοί και οι επισκέπτες. Και βέβαια ως προς τις

διαρθρωτικές παρεμβάσεις υποδομής, που αφορούν κυρίως τις χρήσεις γης, έχουμε κάνει σημαντική πρόοδο σε όλα τα σημαντικά έργα, τα οποία έχουμε δρομολογήσει.

Ενδεικτικά αναφέρω ένα έργο πάρα πολύ σημαντικό για την Δυτική Θεσσαλονίκη. Το Πάρκο Μελλά, το οποίο ήδη έχει το δικό του Προεδρικό Διάταγμα και οι εργασίες θα ξεκινήσουν εντός των επόμενων μηνών. Προσθέστε στα έργα τα οποία ήδη δρομολογούνται, την ανάπλαση του παραλιακού μετώπου. Ένα οραματικό έργο το οποίο έχω συζητήσει εκτενώς με τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας. Και βέβαια τη δρομολόγηση του νέου Αντικαρκινικού Νοσοκομείου, κάτι το οποίο αποτελούσε αίτημα των Θεσσαλονικιών, αλλά και συνολικά των πολιτών της Βόρειας Ελλάδας εδώ και πολλές δεκαετίες. Να προσθέσω σε αυτό και τις δράσεις που αναλαμβάνουμε για τα σημαντικά γήπεδα της πόλης. Θέλω μέχρι το τέλος του έτους να έχουμε τελειώσει και με το ζήτημα του Προεδρικού Διατάγματος για το γήπεδο του ΠΑΟΚ ώστε να αρχίσουν πια οι εργασίες. Και βέβαια ανοίγεται μπροστά μας μια προοπτική πολύ σημαντική για μια διπλή ανάπλαση όσον αφορά το γήπεδο του Άρη, τη μετεγκατάστασή του και την αποδέσμευση ενός χώρου -στο κέντρο της πόλης- ως γήπεδο, ως χώρο πρασίνου.

Και βέβαια ο χώρος εδώ στον οποίο βρισκόμαστε, της Δ.Ε.Θ. που θα γίνει κάτι πραγματικά πάρα πολύ σημαντικό. Και θα ήθελα και σήμερα να ανακοινώσω ότι τα 11 στρέμματα τα οποία βρίσκονται στο βορειοανατολικό άκρο του οικοπέδου της Δ.Ε.Θ. -τα οποία ανήκουν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας- θα αποδοθούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ώστε να γίνουν χώρος πρασίνου, για να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο το ισοζύγιο δομημένου χώρου και πρασίνου στο χώρο της έκθεσης.

Μια κουβέντα μόνο για τα σχέδιά μας για το μέλλον. Η Θεσσαλονίκη είναι μια πόλη ακμάζουσα, με δυναμική. Είναι μια πόλη, η οποία προσελκύει σημαντικές ξένες επενδύσεις, όχι μόνο, γιατί είναι όμορφη πόλη με εξαιρετική ποιότητα ζωής, με βελτιωμένες υποδομές, κυρίως όμως γιατί έχει ένα εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό. Αυτό πιστεύω βλέπουν εταιρείες, όπως η Pfizer, η Deloitte, και προσθέτουν σημαντικό αριθμό θέσεων εδώ στη Θεσσαλονίκη. Η Θεσσαλονίκη, λοιπόν, ως μια πόλη η οποία προάγει την έρευνα, την καινοτομία, την παιδεία σίγουρα είναι μια πόλη η οποία έχει ένα λαμπρό μέλλον.

Κλείνοντας, να αναφερθώ μόνο στις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είχα την ευκαιρία να συναντήσω τον Πρύτανη και τον επικεφαλής της Ιατρικής Σχολής. Έχουμε πια εδώ στη Θεσσαλονίκη -για όσους δεν το γνωρίζουν- ξενόγλωσσο προπτυχιακό πρόγραμμα ιατρικής στα αγγλικά, με δίδακτρα τα οποία φτάνουν τις 12.000 ευρώ και με φοιτητές από το εξωτερικό οι οποίοι έρχονται στη Θεσσαλονίκη, σε δημόσιο Πανεπιστήμιο, να πληρώσουν δίδακτρα και να σπουδάσουν.

Αυτό είναι το όραμά μου για τη Θεσσαλονίκη του μέλλοντος και πιστεύω ότι αυτό ζητούν και οι Θεσσαλονικείς από εμάς.

Γιάννης Καντέλης (ΣΚΑΪ): Κύριε Πρωθυπουργέ, εχθές δεσμευτήκατε για ένα γενναίο -όπως ονομάστηκε- οικονομικό πακέτο και ελαφρύνσεων και παροχών, που ξεπερνάει κατά κάτι τα 3 δισ. ευρώ. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει, τουλάχιστον, μια ομαλή πορεία της οικονομίας και διατήρησης των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Ωστόσο οι επόμενοι μήνες χαρακτηρίζονται από πολλούς αναλυτές και από αβεβαιότητα, κυρίως επειδή η πανδημία παραμένει εδώ. Επιστήμονες, τους ακούμε καθημερινά λένε ότι υπάρχει κίνδυνος να κλείσουν ξανά τα σχολεία, ότι μπορεί να ανασταλούν ξανά οι οικονομικές ή άλλες δραστηριότητες. Μέχρι πού είστε διατεθειμένος να φτάσετε για να διαφυλάξετε αυτή την πορεία της οικονομίας; Και αν σε αυτό συμπεριλαμβάνεται το ενδεχόμενο να δούμε την επέκταση της υποχρεωτικότητας και σε κλάδους όπως οι ένστολοι, οι εκπαιδευτικοί, η εστίαση, για να μείνουν ανοιχτές οι δραστηριότητες. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μία κουβέντα για την πορεία της οικονομίας. Αισθανόμαστε πάρα πολύ ασφαλείς με την πρόβλεψή μας για μία ανάπτυξη της τάξης του 5,9%. Καταλαβαίνετε ότι δεν θα προχωρούσα σε μία αναθεώρηση στόχων εάν δεν ήμουν απολύτως σίγουρος και δεν με διαβεβαίωνε με απόλυτη βεβαιότητα το οικονομικό επιτελείο ότι αυτό είναι το ελάχιστο επίπεδο ανάπτυξης το οποίο μπορούμε να πετύχουμε το 2021 γιατί προφανώς αυτό καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τα περιθώρια δημοσιονομικού χώρου.

Μία κουβέντα για τα οικονομικά μέτρα τα οποία εξαγγείλαμε. Αποφεύγω να χρησιμοποιώ τον όρο «πακέτο παροχών», «μεγάλο καλάθι» και όλα τα σχετικά, τα οποία συνήθως επιλέγετε να χρησιμοποιείτε για να διανθίσετε τα ρεπορτάζ σας, από τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Τα μέτρα τα οποία εξαγγείλαμε υπακούν σε μία συνολική στρατηγική. Η πολιτική αυτής της Κυβέρνησης ήταν πάντα να δημιουργεί πλούτο και στη συνέχεια το μείρισμα του πλούτου να μοιράζεται με δίκαιο τρόπο σε όλους τους Έλληνες. Και ακριβώς σε αυτή τη φιλοσοφία εντάσσονται και τα μέτρα τα οποία εξαγγείλαμε χθες.

Προφανώς και δεν έχουμε τελειώσει ακόμα με την πανδημία, για να έρθω στον πυρήνα του ερωτήματός σας. Είναι δεδομένο ότι υπάρχουν ακόμα βαθμοί αβεβαιότητας οι οποίοι, όμως - να το τονίσω- δεν έχουν να κάνουν με το ενδεχόμενο περιορισμού οικονομικής δραστηριότητας. Δεν θα ξανακλείσει η χώρα, δεν θα υπάρχουν οι περιορισμοί στην οικονομική δραστηριότητα.

Είδατε ότι το Καλοκαίρι, για τις περιοχές οι οποίες βρέθηκαν στο κόκκινο τα μέτρα τα οποία επιβάλαμε ήταν μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας μετά τη 1 το πρωί, μέτρα που έχουν να κάνουν με τη μη δυνατότητα να παίζουν καταστήματα μουσική, μέτρα τα οποία δεν είχαν ουσιαστικά σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο.

Από εκεί και πέρα, είναι δεδομένο ότι τα υπόλοιπα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας θα ισχύουν. Θα έχουμε μάσκες μαζί μας για πολύ καιρό ακόμα. Θα επιμείνουμε στο να αυξάνουμε συνέχεια την δυνατότητα να κάνουμε πολλά τεστ, έτσι ώστε να εντοπίζουμε ειδικά ασυμπτωματικούς φορείς του ιού, όσο το δυνατόν πιο γρήγορα και να τους απομονώνουμε. Και βέβαια θα επιμείνουμε στη στρατηγική των εμβολιασμών με πειθώ και χωρίς να αποκλείω τίποτα. Θέλω να σας πω ότι δεν είναι στις προθέσεις μου αυτή τη στιγμή να επεκτείνω περαιτέρω την υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού σε άλλες κατηγορίες. Δεν μπορώ να το αποκλείσω, αλλά αυτή τη στιγμή δεν είναι στις προθέσεις μου.

Πιστεύω ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουμε όλη μας την πειθώ, όχι μόνο εμείς, αλλά και όλοι όσοι συμμετέχουν σε αυτή την κοινή προσπάθεια προκειμένου να πειστούν όχι οι φανατικοί αντιεμβολιαστές -νομίζω ότι αυτούς δεν μπορούμε να τους πείσουμε πια- αλλά κυρίως οι πολίτες οι οποίοι ακόμα είναι καχύποπτοι, ότι τα εμβόλια είναι ασφαλή και αποτελεσματικά και ότι θέτουν τον εαυτό τους σε πολύ μεγάλο κίνδυνο αν δεν εμβολιαστούν.

Θα το ξαναπώ: Εννέα στους 10 συμπολίτες μας οι οποίοι σήμερα νοσηλεύονται σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας είναι ανεμβολίαστοι. Και κάποιοι, φυσικά, χάνουν την ζωή τους. Και είναι κρίμα. Είναι πραγματικά κρίμα. Είναι 12 φορές πιο πιθανόν να χάσει κάποιος την ζωή του εάν είναι ανεμβολίαστος σε σχέση με το αν είναι εμβολιασμένος. Αυτά τα επιχειρήματα θα χρησιμοποιήσουμε. Θα επιστρατεύσουμε τους γιατρούς, τους παιδιάτρους, για να πείσουμε τους γονείς ότι πρέπει τα παιδιά μας να εμβολιαστούν. Τους γυναικολόγους για να πείσουν, ενδεχομένως, γυναίκες σε παραγωγική ηλικία ότι το εμβόλιο είναι ασφαλές και ότι πρέπει να γίνεται. Τους παθολόγους μας για να εξηγήσουν ότι οι συνέπειες από την ασθένεια είναι πολύ πιο έντονες από την όποια μικρή παρενέργεια του εμβολίου.

Επομένως -για να συνδέσω τα δυο στα οποία αναφερθήκατε- αισθάνομαι ασφαλής για τις οικονομικές μας προβλέψεις. Θα έχουμε ακόμα αναταράξεις με την πανδημία. Δεν εκτιμώ, όμως, ότι θα έχουν ουσιαστική επίπτωση στις προβλέψεις μας για την πορεία της ελληνικής οικονομίας.

Ελένη Ευαγγελοδήμου (ΤΑ ΝΕΑ): Κύριε Πρόεδρε, μιλήσατε χθες για κρατική στήριξη μπροστά σε ανατιμήσεις που επηρεάζουν -ο ίδιος το είπατε- ευθέως τα οικονομικά κάθε νοικοκυριού. Για το ρεύμα τοποθετηθήκατε αλλά, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι μόνο αυτό. Ακούμε για ενδεχόμενο κύμα ακρίβειας στην καθημερινότητα όλων μας, σε σειρά άλλων αγαθών. Και θέλω να σας ρωτήσω αν υπάρχει ευρύτερος σχεδιασμός στην περίπτωση που η ακρίβεια επιμείνει. Τι μέτρα θα λάβετε για να ανακουφίσετε από όλο αυτό το ενδεχόμενο αίσθημα ασφυξίας στα νοικοκυριά; Που να περιμένουμε, δηλαδή, νέες παρεμβάσεις, ενδεχομένως; Σε μισθούς; Κάποια πλαφόν σε τιμές; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κατ' αρχάς εξήγησα χτες, κυρία Ευαγγελοδήμου, ότι βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα παγκόσμιο φαινόμενο, το οποίο είναι ως επί το πλείστον εισαγόμενο. Έβλεπα ενδεικτικά τα στοιχεία, ότι η μεταφορά ενός κοντέινερ από την Κίνα προς την Ευρώπη κόστιζε 1.600 ευρώ, τώρα κοστίζει πάνω από 12.000 ευρώ. Είναι ένα πρόβλημα το οποίο το αντιμετωπίζουν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες. Στην Ελλάδα ο πληθωρισμός τον Αύγουστο ήταν της τάξης του 1,9% έναντι 3% στην Ευρωζώνη. Αυτά λένε, τουλάχιστον, τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Βρισκόμαστε, όμως, αντιμέτωποι με ένα κύμα ανατιμήσεων. Η εκτίμηση μου -και δεν είναι μόνο δική μου, είναι και η εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και των πιο πολλών οικονομολόγων- είναι ότι αυτό το φαινόμενο είναι ένα προσωρινό, το οποίο έχει να κάνει με το γεγονός ότι η ζήτηση επανήλθε πολύ γρήγορα, παγκόσμια, και η προσφορά δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί.

Από κει και πέρα τι έχουμε κάνει εμείς στην Ελλάδα: Το πρώτο και το πιο σημαντικό είναι ότι ενισχύσαμε σημαντικά το διαθέσιμο εισόδημα. Μίλησα πολύ αναλυτικά χτες, έδωσα παραδείγματα. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επεκταθώ. Εκεί ακριβώς αποσκοπούσε και αποσκοπεί η πολιτική της μείωσης των φόρων. Απολύτως συνεπείς με τις προεκλογικές μας δεσμεύσεις στηρίξαμε τα εισοδήματα πρωτίστως της μεσαίας τάξης και βέβαια με τα μέτρα τα οποία εξαγγείλαμε θα τα στηρίξουμε και άλλο.

Από εκεί και πέρα, έχουμε στη διάθεσή μας εργαλεία όπως η μείωση του ΦΠΑ σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων. Λογαριάζουμε να τις δρομολογήσουμε σε πρώτη φάση μέχρι τον Ιούνιο του 2022. Δεν ξέρουμε αν χρειάζεται αυτή η μείωση να επεκταθεί. Καφές, αναψυκτικά, μεταφορές, αναφέρω ενδεικτικά.

Η δεύτερη γραμμή άμυνας είναι ο έλεγχος της αγοράς και η σωστή λειτουργία του ανταγωνισμού. Χαίρομαι διότι, παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή Ανταγωνισμού -που όπως ξέρετε, είναι τελείως ανεξάρτητη- έκανε έρευνες στα σούπερ μάρκετ για να διαπιστώσει αν υπάρχουν πρακτικές οι οποίες παραβιάζουν τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Θέλω να σας θυμίσω ότι υπάρχει η σχετική νομοθεσία περί αισχροκέρδειας την οποία το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει. Από εκεί και πέρα, βέβαια επιμείναμε πολύ στις τιμές του ρεύματος, διότι αυτό αποτελεί ένα πρόβλημα παγκόσμιο, λόγω της αύξησης της τιμής του φυσικού αερίου. Και εκεί κάνουμε μία πολύ σημαντική παρέμβαση, μαζί με τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, έτσι ώστε να περιορίσουμε ουσιαστικά στο ελάχιστο τις όποιες αυξήσεις των τιμών του ρεύματος σε σχέση με αυτό το οποίο θα συνέβαινε εάν δεν είχαμε παρέμβει.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι έχουμε το δάχτυλό μας πάνω στο σφυγμό της κοινωνίας. Κινούμαστε πριν χτυπήσει το πρόβλημα. Και ειδικά για τα ζητήματα του ρεύματος, της ενεργειακής φτώχειας, κάνουμε πολύ γενναίες και γενναϊόδωρες παρεμβάσεις. Αύριο ο Υπουργός

Ενέργειας θα έχει την ευκαιρία να εξειδικεύσει πολύ περισσότερο -με συγκεκριμένα παραδείγματα- τα μέτρα τα οποία θα δρομολογήσουμε.

Προσθέστε στα μέτρα που ανακοίνωσα εχθές την αύξηση του επιδόματος θέρμανσης, το οποίο πια -θέλω να θυμίσω- δίνεται πολύ πιο στοχευμένα σε σχέση με το παρελθόν και στους πολίτες οι οποίοι έχουν πραγματική ανάγκη, ανάλογα με τις θερμοκρασίες που επικρατούν σε κάθε περιοχή της χώρας.

Γρηγόρης Τζιοβάρας (ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Εγώ θα σας πάω λίγο στα πιο πολιτικά. Πρόσφατα κάνατε ανασχηματισμό της Κυβέρνησής σας και θέλω σας παρακαλώ να μας εξηγήσετε: Πρώτον, ποια ανάγκη σας τον επέβαλε αυτόν τον ανασχηματισμό; Αν ήταν δηλαδή το θέμα των πυρκαγιών που σας έκανε να αφήσετε εκτός της Κυβέρνησής σας τον κ. Χρυσοχοϊδη, γιατί κατά τα λοιπά χθες κάνατε ένα θετικό απολογισμό της διατείας που είστε στο τιμόνι της χώρας.

Δεύτερον, τι ακριβώς διενήχθη με την ατυχή, όπως αποδείχθηκε, επιλογή του κ. Αποστολάκη και αν εκείνος πρότεινε το χωριστό Υπουργείο το οποίο εν τέλει αναθέσατε εσείς στον κ. Στυλιανίδη.

Τρίτον, γιατί δεν κάνατε τις αλλαγές σε πρόσωπα και θεσμούς που πολλοί ανέμεναν, καλώς ή κακώς και εξαιτίας και κάποιων διαρροών που υπήρχαν τις παραμονές του ανασχηματισμού, ο οποίος κυκλοφορούσαν επί ένα μήνα. Και σας το ρωτάω αυτό γιατί αντίπαλοί σας ισχυρίζονται ότι αλλάξατε άποψη επειδή δεν μπορέσατε ή δεν θέλατε να διαταράξατε εσωκομματικές ισορροπίες στη Νέα Δημοκρατία.

Και κάτι τελευταίο, αλλά απολύτως συναφές. Είναι αυτές οι τελευταίες αλλαγές που κάνετε στην κυβέρνηση σας μέχρι τις επόμενες εκλογές; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ξέρετε, ότι πριν από κάθε ενδεχόμενο ανασχηματισμό, γράφονται κατά κανόνα πάρα πολλά κείμενα, γίνονται αναλύσεις. Όλοι νομίζετε ότι έχετε σχεδιάσει στο μυαλό σας τον ανασχηματισμό τον οποίον, ενδεχομένως, θα θέλατε να δείτε. Επιτρέψτε μου, όμως, να πω ότι οι επιλογές των Υπουργών είναι αποκλειστικό προνόμιο του Πρωθυπουργού και δεν είμαι υποχρεωμένος να μοιράζομαι κατ' ανάγκη δημόσια τα κριτήρια με τα οποία κάνω τις επιλογές μου.

Ο βασικός πυρήνας της Κυβέρνησης παρέμεινε αμετάβλητος, διότι είμαι ικανοποιημένος από τη Κυβέρνησή μας και θεωρώ ότι έχουμε πετύχει πολλά πράγματα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Διαχειριστήκαμε μεγάλες κρίσεις, ταυτόχρονα επιμείναμε στις μεταρρυθμίσεις και φαίνεται να κερδίζουμε σημαντικά στοιχεία στην εξωτερική πολιτική στη μετανάστευση,

αλλά και στην ανάκαμψη της οικονομίας. Και προφανώς σημαντικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην παιδεία, στην εργασία, γίνονται ακριβώς σε αυτή την κατεύθυνση. Δεν θα αφήσω αναπάντητο το ερώτημά σας για το τι έγινε στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης. Έκανα μία κίνηση η οποία είχε δύο χαρακτηριστικά. Πρώτον, έκρινα ότι σε ένα αντικείμενο όπως η Πολιτική Προστασία δεν χωρούν ουσιαστικά ιδεολογικές διαφορές. Η Παιδεία έχει ιδεολογικό πρόσημο. Η Υγεία έχει ιδεολογικό πρόσημο. Η Οικονομία, σίγουρα, έχει ιδεολογικό πρόσημο. Η Πολιτική Προστασία δεν θεωρώ όμως ότι έχει τόσο ιδεολογικό πρόσημο. Πάνω απ' όλα αυτό το οποίο ψάχνουμε είναι η επιχειρησιακή επάρκεια. Και θεώρησα ότι θα ήταν μία ευκαιρία να προτείνω σε έναν άνθρωπο ο οποίος, σίγουρα -σύμφωνα με το βιογραφικό του τουλάχιστον- είχε επιχειρησιακές δυνατότητες. Δεν προέρχεται από το δικό μας χώρο, για να συμβολίσω, ακριβώς, αυτήν την ενότητα η οποία είναι τόσο απαραίτητη κατά την άποψή μου σε ένα τέτοιο χαρτοφυλάκιο. Το τι έγινε στη συνέχεια νομίζω το γνωρίζετε. Δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερο. Το βέβαιο είναι ότι είμαι πάρα πολύ ικανοποιημένος με τις επιλογές που τελικά κάναμε στο Υπουργείο και αυτό θέλω να μείνει. Έχουμε έναν Υπουργό ο οποίος έχει τεράστια ευρωπαϊκή εμπειρία. Επιχειρησιακό. Με έναν Υφυπουργό ακόμα πιο επιχειρησιακό. Πιστεύω ότι θα στελεχώσουν το Υπουργείο με μεράκι, με δυναμική, με κέφι για να αποκτήσουμε μια Πολιτική Προστασία αντάξια των επιταγών των καιρών, αλλά και για να χτίσουν πάνω στην πολύ σημαντική δουλειά που ο Νίκος Χαρδαλιάς έκανε στην Πολιτική Προστασία όλο αυτό το διάστημα, δρομολογώντας και ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα, ύψους 1,7 δισ. ευρώ, το οποίο έχει ήδη εγκριθεί. Είχε ήδη εγκριθεί πριν από τις καταστροφικές πυρκαγιές στο Υπουργικό Συμβούλιο και στο ΚΥΣΕΑ.

Μια τελευταία παρατήρηση πολιτικού χαρακτήρα. Θεωρώ, κ. Τζιοβάρρα, ότι έχω εξαντλήσει την πρόθεσή μου, τη διάθεσή μου να είμαι συναινετικός με ανθρώπους και πολιτικούς χώρους που δεν επιδιώκουν καμία συναίνεση. Η συναίνεση την οποία επιδιώκω είναι η επικοινωνία, με τους πολίτες. Θέλω να συνομιλώ απευθείας. Και με αυτούς οι οποίοι μπορεί να βγαίνουν μια μέρα στη Βουλή, μια εβδομάδα πριν να ζητάνε ουσιαστικά αυτό το οποίο έκανα, ένα πρόσωπο υπερκομματικό, και μια εβδομάδα μετά να φέρονται με αυτό τον τρόπο νομίζω ότι δεν έχω πια πολλά πράγματα να πω. Αυτό νομίζω ότι δεν σας το απάντησα γιατί δεν έχω καμία πρόθεση να σας το απαντήσω.

Γιώργος Ευγενίδης (STAR): Καλό μεσημέρι, κύριε Πρόεδρε. Ακούσαμε εχθές και το επαναλάβατε και σήμερα τη βεβαιότητά σας ότι δεν θα υπάρξει ξανά lockdown τους φθινοπωρινούς και χειμερινούς μήνες. Ακούμε όμως και επιστήμονες οι οποίοι λένε ότι η προστασία από τα εμβόλια συν τω χρόνω περιορίζεται, λήγει. Μετά τους ανοσοκατεσταλμένους και τους πιο ευάλωτους λοιπόν για τους οποίους δρομολογείται, ήδη, η 3^η δόση του εμβολίου, θεωρείτε ότι θα πάμε σε 3^η δόση για το σύνολο του ενήλικου πληθυσμού τους επόμενους μήνες; Και θα είναι αυτή η 3^η δόση υποχρεωτική και για τις επαγγελματικές ομάδες που ισχύει η υποχρεωτικότητα αυτή τη στιγμή;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Στο δεύτερο ερώτημά σας η απάντηση είναι προφανής. Στο πρώτο ερώτημά σας είναι κάτι το οποίο μας απασχολεί πολύ επιστημονικά. Βλέπουμε κυρίως τα δεδομένα από το Ισραήλ το οποίο είναι δυο μήνες πιο μπροστά από εμάς ως προς τη χορήγηση των εμβολίων. Θεωρώ ότι τα επιστημονικά δεδομένα κατατείνουν στην ανάγκη να κάνει την 3^η δόση ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού. Προφανώς αυτές είναι αποφάσεις που τελικά παίρνει η Επιτροπή Εμβολιασμού, αλλά θεωρώ σίγουρα απαραίτητο να γίνει η 3^η δόση στους ανοσοκατεσταλμένους προφανώς άμεσα, σε όσους είναι άνω των 60. Πιστεύω κ. Ευγενίδη ότι από τη στιγμή που έχει παρέλθει ένα σημαντικό χρονικό διάστημα, μπορεί να είναι 8, μπορεί να είναι 9 μήνες, θα μας το υποδείξει αυτό η Επιτροπή Εμβολιασμού, θα πρέπει να γίνεται η 3^η δόση σε όλους όσοι έκαναν τα εμβόλια πολύ νωρίς. Και προφανώς αυτό να δρομολογείται και να εξαπλώνεται στο βάθος του χρόνου.

Έχουμε, ας πούμε, πολλά αιτήματα και δικαιολογημένα πιστεύω απόλυτα από υγειονομικούς οι οποίοι έκαναν το εμβόλιο όπως το κάναμε και εμείς πολύ νωρίς, το Δεκέμβριο, τον Ιανουάριο. Είμαστε ήδη στους 8 μήνες, και πιστεύω ότι πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα σε αυτούς τους ανθρώπους να κάνουν την 3^η δόση. - προφανώς στους υγειονομικούς θα είναι υποχρεωτικό- αλλά και σε άλλους πολίτες οι οποίοι έκαναν την τελευταία δόση σχετικά νωρίς έτσι ώστε να ενισχύσουμε ακόμα περισσότερο την άμυνά μας απέναντι στον κορονοϊό.

Σταύρος Παπαντωνίου (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Θα ήθελα να σας πώ λίγο στις δημοσκοπήσεις οι οποίες το τελευταίο διάστημα καταγράφουν μία κάμψη για την Κυβέρνησή σας -φτάνει ακόμα και τις δύο μονάδες σε κάποιες από αυτές- ενώ υπάρχουν και κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά στα οποία επίσης η κριτική απέναντι σε συγκεκριμένα κομμάτια της Κυβέρνησης, της διαχείρισης, αυξάνεται, όπως είναι για παράδειγμα η διαχείριση της πανδημίας. Και θα ήθελα να σας ρωτήσω αν σας ανησυχεί, καταρχήν, το γεγονός αυτό, πού πιστεύετε ότι οφείλεται και αν θεωρείτε ότι σηματοδοτεί μία αλλαγή στο πολιτικό σκηνικό όπως το ξέραμε μέχρι σήμερα ή είναι κάτι πρόσκαιρο.

Και θα μου επιτρέψετε και ένα δεύτερο σκέλος που αφορά τον ανασχηματισμό που αναφερθήκατε πριν. Αρκετοί λένε ότι μετά τις τελευταίες αλλαγές η Κυβέρνησή σας έστριψε προς τα δεξιά. Τι απαντάτε; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κοιτάζτε, εγώ ο ίδιος ζήτησα συγγνώμη για αυτό το οποίο έγινε το Καλοκαίρι ως προς τις δασικές πυρκαγιές. Παρότι προσπαθήσαμε πολύ, και νομίζω ότι είμαστε πιο έτοιμοι από οποιαδήποτε άλλη χρονιά, δεν καταφέραμε να προστατεύσουμε το φυσικό περιβάλλον στο βαθμό που θα το θέλαμε. Και για αυτό οφείλουμε να γινόμαστε καλύτεροι.

Αυτό κρατώ, από μία δυσαρέσκεια, η οποία πιστεύω ότι σε αυτό το βαθμό είναι απολύτως δικαιολογημένη. Οι εικόνες που ζήσαμε το Καλοκαίρι ήταν πολύ σκληρές, πολύ δύσκολες

εικόνες και για μένα προσωπικά, αλλά -πιστεύω- και για όλους τους πολίτες. Και όπως έχω πει πολλές φορές για μένα η συγγνώμη δεν είναι απλά μία πράξη πολιτικής ευθύνης. Πρέπει να οδηγεί και σε απτά αποτελέσματα, κυρίως στην ανάγκη να βελτιωθούμε, να δούμε τις αδυναμίες μας και να γίνουμε καλύτεροι.

Από εκεί και πέρα, ξέρετε δεν σχολιάζω συχνά τις δημοσκοπήσεις, αλλά πρέπει να σας πω ότι μου αρέσει να βλέπω τη μεγάλη εικόνα. Και η μεγάλη εικόνα είναι ότι η Κυβέρνηση στα δύο χρόνια, που συνήθως είναι η πιο δύσκολη καμπή για οποιαδήποτε Κυβέρνηση, εξακολουθεί να προηγείται με πολύ σημαντικό ποσοστό -διψήφιο λένε οι πιο πολλές δημοσκοπήσεις, διψήφια διαφορά- της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, απολαμβάνοντας ένα σημαντικό κομμάτι της εμπιστοσύνης της ελληνικής κοινωνίας.

Αλλά από εκεί και πέρα -όπως σας είπα- κάθε δυσκολία για μένα είναι ένα έναυσμα να γίνουμε καλύτεροι. Η πολιτική μας πρέπει να εξυπηρετεί πέρα και πάνω από όλα τους πολίτες. Αν κάπου καταγράφεται μία λογική δυσαρέσκεια, οφείλουμε πολύ σοβαρά να τη λάβουμε υπόψη μας, να την μελετήσουμε, να δούμε τι έχουμε κάνει λάθος, να κάνουμε την αυτοκριτική μας και από εκεί και πέρα να βελτιωθούμε.

Ως προς τη στροφή, δεν χρησιμοποιώ ούτε δεξιόμετρα, ούτε αριστερόμετρα. Αυτό που με νοιάζει είναι η Κυβέρνηση να γράφει πολλά χιλιόμετρα, να γράφει χιλιόμετρα δουλειάς και να μπορεί να εκφράζει πολιτικά αυτό για το οποίο μίλησα χθες: Μία πλατιά, ευρεία κοινωνική συμμαχία της Ευρώπης, της λογικής, του ορθολογισμού, που απεχθάνεται την πόλωση, που θέλει έργα και όχι λόγια, που απαιτεί από τους πολιτικούς ειλικρίνεια, αποτέλεσμα, και που ταυτόχρονα είναι σε θέση να συνθέτει και όχι να διχάζει.

Νομίζω ότι αν δείτε προσεκτικά, και ίσως το έχετε κάνει, την σύνθεση της Κυβέρνησης, θα διαπιστώσετε ότι έχουν προστεθεί, από την πρώτη στιγμή, αλλά και στην πορεία -συμβαίνει αυτό- στο Υπουργικό σχήμα άνθρωποι οι οποίοι δεν προέρχονται σε καμία περίπτωση από την Νέα Δημοκρατία. Προέρχονται από το Κέντρο ή την Κεντροαριστερά. Και αυτή η μεγάλη διεύρυνση της Νέας Δημοκρατίας, που μας έδωσε νομίζω αυτό το εντυπωσιακό ποσοστό, του 40%, αποτελεί κεντρική, αδιαπραγμάτευτη πολιτική μου επιλογή.

Η Νέα Δημοκρατία εκφράζει όλο το πολιτικό φάσμα από τα Δεξιά μέχρι το Κέντρο και την Κεντροαριστερά. Αλλά κυρίως, επειδή για πολλούς αυτές οι ιδεολογικές ταμπέλες χάνουν το νόημα τους, θα επιμείνω στα ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτής της διακυβέρνησης.

Από εκεί και πέρα πρέπει να σας πω ότι, όταν κάνω επιλογές για Υπουργεία, αυτό το οποίο με ενδιαφέρει είναι αν το πρόσωπο έχει την δυνατότητα να υπηρετήσει την πολιτική. Γιατί η πολιτική δεν αλλάζει με βάση την πρόσωπα. Η πολιτική του Υπουργείου Υγείας είναι να

συνεχίσουμε να κάνουμε σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Μπορούν τα συγκεκριμένα πρόσωπα να υπηρετήσουν αυτή την πολιτική; Αυτή είναι η δική μου αξιολογική κρίση. Σε όλα τα υπόλοιπα, ενδεχομένως το πώς κάποιος αυτοπροσδιορίζεται, στις ισορροπίες στις οποίες αναφερθήκατε, δεν δίνω πολύ μεγάλη σημασία.

Χρυσάνθος Κοσελόγλου (ALPHA): Κύριε Πρόεδρε, αγρότες και κτηνοτρόφοι βλέπουν το τελευταίο διάστημα το κόστος παραγωγής να αυξάνεται 40 με 50%. Αύξηση που αναπόφευκτα φτάνει σε όλους εμάς. Η κλιματική κρίση, φυσικές καταστροφές και κυρίως η πανδημία προκαλούν ανεπανόρθωτες ζημιές στην παραγωγή τους. Θα προχωρήσουμε σε αναγκαστικές ανατιμήσεις, λένε, που σημαίνει ακρίβεια, πληθωρισμό, λιγότερο εισόδημα για τα νοικοκυριά ή θα αναγκαστούμε να εγκαταλείψουμε τις παραγωγές μας στην ελληνική Περιφέρεια. Πιστεύετε ότι πράγματι η γενναία μείωση του Φ.Π.Α. στις ζωοτροφές που ανακοινώσατε χθες αρκεί για να αποτραπεί ένα νέο κύμα ανατιμήσεων και ταυτόχρονα να κρατήσει τους αγρότες, κυρίως τους νέους, στον τόπο τους;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αναφέρεστε σε ένα θέμα το οποίο είναι πολύ κοντά στην καρδιά μου. Πιστεύω ότι ο πρωτογενής τομέας αποτελεί πυλώνα της ανάπτυξης της χώρας, αλλά και πυλώνα κοινωνικής συνοχής. Θέλω να κρατήσουμε τον κόσμο, ειδικά τα νέα παιδιά, στα χωριά, στην ύπαιθρο. Δεν πρέπει να εγκαταλείψουν τα χωράφια και πρέπει να πούμε ότι στην διάρκεια της πανδημίας ο πρωτογενής μας τομέας έδειξε πολύ μεγάλη θετικότητα.

Βελτιώσαμε τις επιδόσεις μας. Βελτιώσαμε τις εξαγωγές μας. Έχουμε πολύ περισσότερους νέους αγρότες οι οποίοι τολμούν να χρησιμοποιήσουν σύγχρονα εργαλεία καινοτομίας και γνώσης για να μπορέσουν να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί. Και βέβαια έχουμε πάρα πολλά χρηματοδοτικά εργαλεία στη διάθεσή μας. Το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης το οποίο προσωπικά διαπραγματεύτηκα πολύ σκληρά στις Βρυξέλλες, ώστε να μην έχουμε μείωση στις άμεσες επιδοτήσεις των αγροτών μας. Και πολλά εργαλεία τα οποία έχουν να κάνουν με την προστασία των αγαθών, την προστασία του περιβάλλοντος, την ψηφιακή και την έξυπνη γεωργία.

Όλα αυτά είναι εργαλεία που με κάνουν να είμαι πολύ αισιόδοξος ότι ο πρωτογενής τομέας στη χώρα μας έχει σημαντικότερες προοπτικές. Ναι, κάναμε ένα πολύ σημαντικό πρώτο βήμα με τη μείωση του Φ.Π.Α. στις ζωοτροφές. Θα παρακολουθούμε συνέχεια την κατάσταση με τις τιμές στην αγορά. Εάν κρίνουμε ότι πρέπει να κάνουμε και άλλη παρέμβαση προφανώς είμαστε ανοιχτοί να εξετάσουμε και αυτό το ενδεχόμενο. Αλλά θέλω να μην χάνουμε τη μεγάλη εικόνα. Εχθές στη ξενάγηση που μου έγινε στην Έκθεση, στα περίπτερα, συνάντησα έναν παραγωγό ρυζιού από τη Χαλάστρα που καλλιεργεί παραπάνω από 1.000 στρέμματα χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες. Μου περιέγραψε πολύ γλαφυρά την ιστορία του. Κατάφερε και αύξησε την παραγωγικότητά του κατά 20% και μείωσε το κόστος του κατά 16%.

Μου είπε ότι η πρώτη χρονιά ήταν δύσκολη και μετά τα πράγματα έγιναν καλύτερα. Αυτή την βελτίωση της παραγωγικότητας αναζητούμε από τους αγρότες μας. Για αυτό επενδύουμε στο ανθρώπινο δυναμικό, στην τεχνολογία, στην κατάρτιση. Και πιστεύω ότι η σύνδεση του πρωτογενούς τομέα με τον τουρισμό μας, με τον πολιτισμό μας, με την προστασία του περιβάλλοντος, αποτελεί έναν συνεκτικό ιστό που διέπει το όραμά μας για την Ελλάδα του αύριο.

Και μιας και μιλάμε για τους κτηνοτρόφους θέλω να σας πω ότι τήρησα τη δέσμευσή μου να αντιμετωπίσω αποτελεσματικά τα προβλήματα των παράνομων ελληνοποιήσεων. Είναι κάτι το οποίο πιστεύω ότι εκτιμάται από τον κτηνοτροφικό κόσμο. Το αποτέλεσμα είναι η αύξηση των τιμών του γάλακτος διότι οι άνθρωποι αυτοί βρισκότουσαν αντιμέτωποι με αθέμιτο ανταγωνισμό.

Και βέβαια πια τα συστήματα εισροών – εκροών στην παρακολούθηση όλης της αλυσίδας του γάλακτος είναι τέτοια που ουσιαστικά κανείς δεν μπορεί να κλέψει και να παρουσιάσει ως ελληνικό, κάτι το οποίο δεν είναι ελληνικό. Άρα πιστεύω ότι προστατεύουμε το εισόδημα διασφαλίζοντας ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά δουλεύει όπως πρέπει.

Στεφάνια Μουρελάτου (ANT1): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Πόσο πιθανό είναι τα σχολεία σε λίγες εβδομάδες να ξανακλείσουν με δεδομένο ότι οι μαθητές του δημοτικού δεν είναι εμβολιασμένοι, καταγράφονται χαμηλά ποσοστά εμβολιασμού στους εφήβους. Προειδοποιούν οι ειδικοί ότι όταν θα αρχίσει να πέφτει η θερμοκρασία, να χειμωνιάζει, ο συγχρωτισμός μέσα στις κλειστές αίθουσες θα είναι πάρα πολύ μεγάλος.

Έχετε μέτρα εφεδρείας στο συρτάρι σας ώστε να διασφαλίσετε την απρόσκοπτη δια ζώσης διδασκαλία, κύριε Πρωθυπουργέ, ή τελικώς ανοίγουμε τα σχολεία αύριο και σε λίγες εβδομάδες αναπόφευκτα θα ξανακλείσουν προσθέτοντας έναν επιταχυντή της μετάδοσης της πανδημίας στην κοινότητα; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Τα σχολεία καταρχάς ανοίγουν αύριο. Να ευχηθούμε καλή σχολική χρονιά σε όλα τα παιδιά, στους εκπαιδευτικούς, στους γονείς. Πιστεύω σε ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Ανοίγουν με νέα προγράμματα σπουδών, με μεγαλύτερη αυτονομία, μεγαλύτερη ελευθερία, περισσότερους εκπαιδευτικούς. Θυμίζω, ότι για πρώτη φορά έγιναν παραπάνω από 11.000 μόνιμες προσλήψεις τακτικού προσωπικού, στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση κάτι το οποίο είχε να γίνει από το 2010. Από εκεί και πέρα, πρόθεσή μας είναι τα σχολεία να μείνουν ανοιχτά. Έχουμε πολύ ξεκάθαρα πρωτόκολλα, τα οποία μας έχει υποδείξει η Επιτροπή των Ειδικών σχετικά με το πότε κλείνουν τα σχολεία. Και προφανώς δεν είμαι σε θέση να προβλέψω αυτή τη στιγμή την πορεία της

πανδημίας από τη στιγμή που θα ανοίξουν τα σχολεία. Είναι ένας μεγάλος άγνωστος, όχι μόνο για την Ελλάδα, για όλο τον κόσμο. Όλοι αυτό παρακολουθούν αυτή τη στιγμή.

Τι είναι βέβαιο; Ότι πρέπει να αυξήσουμε τα ποσοστά εμβολιασμών στα παιδιά άνω των 12. Για αυτό κάνω, ακόμα μια αφορά, έκκληση σε όλους τους γονείς να μιλήσουν με τους παιδίατρους και να ακούσουν τη συμβουλή τους ιδιαίτερα. Εξάλλου είναι κατ' εξοχήν ο κλάδος, η ειδικότητα της ιατρικής, που έχει πάρα πολύ μεγάλη εμπειρία με τα εμβόλια.

Και να θυμίσω ότι στα παιδιά μας κάνουμε 17 εμβόλια, αυτό είναι το 18^ο. Δεν είναι κάτι τόσο διαφορετικό από τα υπόλοιπα εμβόλια, τα οποία γίνονται. Είναι αποδεδειγμένο ότι το εμβόλιο είναι ασφαλές και αποτελεσματικό και στα παιδιά και στους εφήβους. Άρα, κάνω μια έκκληση σε γονείς, αλλά και στα μεγαλύτερα παιδιά άνω των 15 μπορεί και τα ίδια να ενθαρρύνουν τους γονείς τους να συμφωνήσουν ώστε να παρθεί αυτή η απόφαση ότι αυτό είναι το σωστό, αυτό είναι το ενδεδειγμένο.

Από εκεί και πέρα, αποδίδω πολύ μεγάλη σημασία στα self-test. Είναι ένα εργαλείο το οποίο η Ελλάδα το χρησιμοποίησε από τις πρώτες χώρες και μας βοήθησε πάρα πολύ στο να εντοπίσουμε κρούσματα έτσι ώστε να μπορούμε να τα απομονώσουμε το νωρίτερο δυνατόν. Και προφανώς βέβαια αν σε ένα τμήμα έχουμε παραπάνω από 50% των παιδιών που είναι άρρωστα το τμήμα θα κλείσει. Και θα μεταπέσει σε τηλεκπαίδευση. Εύχομαι να μη χρειαστεί να γίνει αυτό πολύ συχνά. Αλλά, νομίζω, ότι δεν μπορεί να προβλέψει κανείς, αυτή τη στιγμή, τι θα γίνει στον τομέα αυτό. Κρατώ ως ενθαρρυντικό το γεγονός ότι παραπάνω από 8 στους 10 εκπαιδευτικούς είναι εμβολιασμένοι και θέλω να τους ευχαριστήσω για αυτό. Διότι, συνομιλώντας με συναδέλφους μου από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, διαπίστωσα ότι τα ποσοστά των εμβολιασμών των εκπαιδευτικών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι πολύ χαμηλότερα.

Άρα, νομίζω ότι οι εκπαιδευτικοί μας έδειξαν μεγάλη ωριμότητα. Δεν πήγαμε στον υποχρεωτικό εμβολιασμό των εκπαιδευτικών, όπως κάποιοι συζητούσαν. Νομίζω ότι είναι πολύ πιο εύκολο και μέσα στο σχολείο οι εκπαιδευτικοί, οι διευθυντές, να πείσουν τους ελάχιστους, πια, εναπομείναντες συναδέλφους τους που δεν έχουν εμβολιαστεί ότι αυτό είναι το σωστό.

Δημήτρης Γκάτσιος (CAPITAL.GR) :Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε. Ακούσαμε τις χθεσινές σας εξαγγελίες όσον αφορά στους νέους σε ηλικία συμπολίτες, αλλά πρέπει να πω ότι τόσο ο ΣΥΡΙΖΑ όσο και τα υπόλοιπα κόμματα της Αντιπολίτευσης σας ασκούν πολύ σκληρή κριτική όσον αφορά στην πολιτική σας απέναντι στη νέα γενιά με αιχμή ότι η Κυβέρνηση βρίσκεται εντελώς αποκομμένη από τα αιτήματά της ή ακόμα, ακόμα και ότι την εχθρεύεται τη νέα γενιά. Θέλω, λοιπόν, να ρωτήσω εάν θεωρείτε ότι τα μέτρα που ανακοινώσατε χθες είναι επαρκή για να απευθυνθείτε στους νέους, σε μία γενιά που βίωσε από πρώτο χέρι, που

περπάτησε τα πρώτα της βήματα μέσα σε μία δεκαετή οικονομική κρίση και στη συνέχεια ήρθε αντιμέτωπη με τις συνέπειες ενός πανδημικού ιού.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κύριε Γκάτσιο, μίλησα με πολύ μεγάλη ειλικρίνεια, αναγνωρίζοντας τη δυσκολία που νομίζω συνολικά έχει το πολιτικό σύστημα να επικοινωνήσει σήμερα με τη νέα γενιά. Δεν θα σχολιάσω τις τοποθετήσεις της Αντιπολίτευσης, διότι κατάλαβα ότι από τη μία μάς ασκούσαν κριτική ότι τα δίνουμε όλα για να πάμε υποτίθεται σε εκλογές και από την άλλη μάς είπαν ότι δίνουμε ψίχουλα. Δεν μπορεί να βγάλει κανείς άκρη με αυτές τις ανακοινώσεις. Όμως εδώ υπάρχει ένα πραγματικό πρόβλημα. Θεωρώ ότι συνολικά οι ευκαιρίες που δίνουμε στους νέους ως κοινωνία, ως χώρα, είναι λιγότερες από ό,τι τους αξίζουν. Και αυτό πρέπει να το αντιμετωπίσουμε στην πράξη. Και για αυτό και παρουσίασα χθες ένα πλέγμα πολιτικών το οποίο ακριβώς θέλει να προσφέρει στους νέους ίσες ευκαιρίες, καλύτερη πρόσβαση στη γνώση, εξωστρέφεια και κυρίως δυνατότητα συμμετοχής στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας.

Τα μέτρα τα οποία εξήγγειλα ήταν πολύ στοχευμένα. Πέρα των γενικών μέτρων για την αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης, την έμφαση που δίνουμε στην τεχνική εκπαίδευση για καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες στους νέους. Και αυτά πρέπει να τα εξηγήσουμε, πιστεύω, με καλή διάθεση, με πολλές συνομιλίες. Είμαι διατεθειμένος να το κάνω αυτό. Να γυρίσω όλη την Ελλάδα και να μπορέσω να συνομιλήσω με νέους, να τους εξηγήσω τι πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε, αλλά να ακούσω και από αυτούς τι ζητούν από το Κράτος.

Έχω πει πολλές φορές, ότι κάποιες αποφάσεις που πήραμε -όπως η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής- μπορεί πολιτικά να φαίνονται δύσκολες. Όμως είμαι απολύτως πεπεισμένος ότι είναι σωστές. Γιατί προτιμώ ένα παιδί να πάει σε ένα δημόσιο ΙΕΚ και σε δύο χρόνια να γίνει web designer παρά να καταλήξει σε ένα τμήμα ενός δημόσιου Πανεπιστημίου από το οποίο μπορεί να μην αποφοιτήσει ποτέ ή το τμήμα αυτό τελικά να του δώσει ένα πτυχίο που δεν θα έχει καμία αξία στην αγορά εργασίας. Κάνουμε κάτι δύσκολο το οποίο πρέπει να το εξηγήσουμε όμως με απλά λόγια και κατανοητά στους νέους. Και πιστεύω ότι θα έχουν διάθεση να μουν σε αυτό το διάλογο.

Θα περίμενα από την Αντιπολίτευση να σχολιάσει τα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία εξαγγείλαμε. Τι έχει να πει για το πρώτο ένσημο; Είναι σωστό ή λάθος μέτρο; Δεν βλέπουμε αυτή τη στιγμή τα προβλήματα που υπάρχουν στην αγορά εργασίας; Δεν ξέρετε εσείς νέα παιδιά που σας λένε «δεν μπορώ να βρω δουλειά γιατί μου λένε ότι δεν έχω καμία εμπειρία» και ταυτόχρονα καταλήγουν στην μαύρη εργασία, στην ανασφάλιστη εργασία; Δίνω, λοιπόν, ένα κίνητρο, το «πρώτο ένσημο». Είναι σωστό ή λάθος το μέτρο αυτό; Θα περίμενα από την Αντιπολίτευση να το σχολιάσει και να προτείνει, να αντιπροτείνει κάτι διαφορετικό, αντί να

αρκείται σε γενικούς αφορισμούς. Είναι σωστό ή είναι λάθος το γεγονός ότι αυξάνουμε την πρόσβαση στην τεχνολογία, πρώτα και πάνω από όλα στους νέους;

Δεν μπορούμε αυτή την στιγμή να συζητάμε για ψηφιακή επανάσταση και να έχουμε από τα πιο ακριβά ίντερνετ στην Ευρώπη, επειδή έμεινε από την εποχή της κρίσης ένα τέλος στα δεδομένα, το οποίο δεν είχαμε ακόμα μειώσει. Το καταργούμε, λοιπόν, για τους νέους και το μειώνουμε για όλους τους υπόλοιπους. Πάλι περιμένω από την Αντιπολίτευση να μου πει είναι σωστή ή είναι λάθος αυτή η επιλογή;

Για ζητήματα όπως η επικουρική ασφάλιση είχαμε την ευκαιρία να αντιπαρατεθούμε στην Βουλή. Θεωρώ, όμως, ότι είναι πάρα πολύ σημαντική πρωτοβουλία για τους νέους. Να καταλάβουν, δηλαδή, ότι εφόσον ασφαλιστούν θα έχουν πια ατομικό κουμπαρά στον οποίο θα βλέπουν τις αποταμιεύσεις τους, θα ξέρουν ότι αυτές ανήκουν σε αυτούς και δεν θα χρησιμοποιηθούν για τις συντάξεις των πατεράδων ή των γιαγιάδων τους. Και ταυτόχρονα θα πάρουν και μεγαλύτερη σύνταξη. Ξέρω ότι η σύνταξη μπορεί να φαντάζει μακρινή για νέα παιδιά σήμερα. Όμως πρέπει να εκπαιδύσουμε τα παιδιά σε αυτή την λογική, της οργανωμένης αποταμίευσης την οποία όμως θα διαχειρίζονται οι ίδιοι και θα ξέρουν ότι αυτός ο κουμπαράς είναι δικός τους.

Σας ανέφερα μόνο κάποια ψήγματα από τις πολιτικές μας για την νεολαία. Αλλά από κει και πέρα θα εξακολουθώ να επιμένω, να συνομιλώ με την νεολαία και να προσπαθώ να προσαρμόζω τις πολιτικές μου στις απαιτήσεις τους. Και κάτι τελευταίο. Οι πολιτικές για την κλιματική αλλαγή είναι πρώτα και πάνω από όλα πολιτικές για την νέα γενιά. Το Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας έβγαλε μια απόφαση βόμβα, η οποία λέει στην Κυβέρνηση της Γερμανίας ότι δεν είστε αρκετά τολμηροί στις πολιτικές σας, άρα υπονομεύετε το μέλλον της νέας γενιάς, που θα κληρονομήσει τα προβλήματα που εσείς έχετε δημιουργήσει. Άρα όταν μιλάμε για κλιματική αλλαγή, για περιορισμό των εκπομπών, για προσαρμογή, δεν το κάνουμε τόσο για την δική μας γενιά. Το κάνουμε για την επόμενη γενιά. Η νέα γενιά έχει μια έντονη οικολογική συνείδηση. Το περιβάλλον είναι πολύ σημαντικό και ευτυχώς και για έναν ωραίο ακτιβισμό. Και τους θέλουμε συμμετόχους σε αυτή την προσπάθεια.

Άγγελος Κωβαίος (ΒΗΜΑ) : Κύριε Πρόεδρε, μιλώντας για την Γερμανία, σε δυο βδομάδες διεξάγονται οι εκλογές. Ο κ. Σολτς, πολύ πρόσφατα, ο ηγέτης του SPD, που προηγείται στις δημοσκοπήσεις και πιθανολογείται ότι θα είναι ο επόμενος Καγκελάριος, τάχθηκε σαφώς κατά της χαλάρωσης του πλαισίου δημοσιονομικών κανόνων της ΟΝΕ, το οποίο παρακάμφθηκε, ως γνωστό, λόγω της πανδημίας. Δεδομένης της επεκτατικής πολιτικής που εξαγγείλατε χθες, θέλω να μου πείτε πως βλέπετε αυτή την συζήτηση στην Ευρώπη και αν θεωρείτε ότι έχετε περιθώρια και χρονικά, αλλά και δημοσιονομικά, ώστε να μην φτάσουμε σε ένα σημείο που θα απαιτηθούν δυσάρεστες προσαρμογές ενόψει του 2023.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν θεωρώ ότι η πολιτική μας είναι επεκτατική. Θεωρώ ότι είναι μετρημένη και ότι λαμβάνει υπόψη τα πραγματικά δημοσιονομικά δεδομένα. Δεν θέτουμε σε κίνδυνο την δημοσιονομική σταθερότητα. Σας διαβεβαιώνω ότι εάν το κάναμε οι πρώτες που θα αντιδρούσαν θα ήταν οι αγορές. Δεν θα δάνειζαν μία χώρα με ιστορικά χαμηλά επιτόκια αν θεωρούσαν ότι έχουμε ξεφύγει ως προς την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων. Από εκεί και πέρα δεν θέλω να κάνω καμία πρόβλεψη για τα αποτελέσματα των εκλογών στη Γερμανία. Θεωρώ όμως ότι είναι κοινός τόπος στην Ευρώπη, κ. Κωβαίο, ότι το Σύμφωνο Σταθερότητας θα αλλάξει και ότι δεν μπορούμε πια να είμαστε δεσμευμένοι από σκληρούς ανελαστικούς στόχους τους οποίους τελικά λίγες χώρες μπορούν να υπηρετήσουν και που δημιουργούν συνθήκες αυτοτροφοδοτούμενων κρίσεων. Θα γίνει αυτή η συζήτηση. Θα είναι η επόμενη μεγάλη πολιτική συζήτηση η οποία θα γίνει το 2022. Θέλω να σας θυμίσω, όμως, ότι η Γερμανία έλεγε και όχι στην ιδέα της έκδοσης χρέους από την Ευρώπη για να μπορέσει να κατευθύνει πόρους μέσω επιχορηγήσεων στα κράτη- μέλη -αυτό το οποίο έγινε τελικά στο Ταμείο Ανάκαμψης- και τέσσερις μήνες μετά το πετύχαμε. Κλειστήκαμε σε ένα δωμάτιο πέντε ημέρες και πείσαμε και τους Γερμανούς και τους πιο δύσκολους «τσιγκούνηδες» της Βόρειας Ευρώπης ότι αυτή είναι η ενδεδειγμένη πολιτική, διότι αυτό τελικά ευνοεί και αυτούς. Μην ξεχνάμε ότι είναι μεγάλες εξαγωγικές χώρες στην ίδια την Ευρώπη. Άρα θεωρώ δεδομένο ότι το Σύμφωνο Σταθερότητας θα αλλάξει. Σε ποια κατεύθυνση; Δεν είμαι έτοιμος να σας το πω. Θεωρώ, επίσης, δεδομένο ότι από το 2023 θα επέλθουμε σε ρυθμούς κανονικότητας ως προς την ανάγκη και της Ελληνικής Κυβέρνησης να πετυχαίνει στόχους πρωτογενών πλεονασμάτων. Αυτό το θεωρώ δεδομένο και συμπεριλαμβάνεται στους υπολογισμούς μας. Όσο καλύτερα πηγαίνει η οικονομία όμως, όσο μεγαλύτερη η ανάπτυξη, τόσο πιο εύκολα να πετύχουμε αυτούς τους στόχους και τόσο πιο γρήγορα θα μειωθεί και ο λόγος χρέος προς Α.Ε.Π.. Αν αυξάνει πολύ γρήγορα ο παρονομαστής τότε ο λόγος αυτός προφανώς μειώνεται. Θα έχουμε, λοιπόν, μία πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση στην Ευρώπη μετά τις γερμανικές εκλογές. Εκτιμώ όμως ότι και η Γερμανία δεν θα είναι όσο δραματική ήταν στο παρελθόν.

Γιώργος Σιαδήμας (REAL): Καλό μεσημέρι, κύριε Πρόεδρε. Το τελευταίο διάστημα η Τουρκία φαίνεται πως επιστρέφει στη λογική των προκλήσεων και ανεβάζει τους τόνους απέναντι στη χώρα μας. Μάλιστα με διπλή επίθεση, και από τον Τούρκο Πρόεδρο Ερντογάν, αλλά και από τον Τούρκο Υπουργό Εθνικής Άμυνας Ακάρ. Δεν σας προβληματίζει η συνεχής επίκληση της ανάγκης για αποστρατικοποίηση ελληνικών νησιών του Αιγαίου και αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας από επίσημα ανατολικά χείλη; Και θα ήθελα να προσθέσω και ένα δεύτερο ερώτημα, αν υπάρχει ενδεχόμενο δικής σας συνάντησης με τον Τούρκο Πρόεδρο στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε. στη Νέα Υόρκη στα τέλη Σεπτεμβρίου. Σας ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το δεύτερο δεν υπάρχει προγραμματισμένη συνάντηση. Δεν συμπίπτουν από ό,τι αντιλαμβάνομαι και τα προγράμματά μας. Δεν θα βρεθούμε δηλαδή τις

ίδιες μέρες στη Νέα Υόρκη. Η πολιτική μας ως προς την Τουρκία δεν αλλάζει. Έχω πει πολλές φορές ότι επιζητούμε καλές σχέσεις με σεβασμό όμως απόλυτο στο Διεθνές Δίκαιο και στους κανόνες καλής γειτονίας. Και έχουμε αποδείξει στην πράξη ότι μπορούμε να υπερασπιστούμε την κυριαρχία μας και τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Από εκεί και πέρα ξέρετε καλά ότι το δικαίωμα στην αυτοάμυνα είναι αναφαίρετο, καταγεγραμμένο στον χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και παντελώς αδιαπραγμάτευτο από την Πατρίδα μας.

Θέλω να θεωρήσω θετικό το γεγονός ότι το '21 δεν είχε τις εντάσεις του 2020. Ότι έχουμε κάποια πεδία συνεννόησης στον οικονομικό τομέα. Ότι μπορούμε να συνεργαστούμε περισσότερο στα ζητήματα του προσφυγικού. Εκεί εστιάστηκε και η συζήτησή μας με τον Πρόεδρο Ερντογάν όταν του μίλησα την τελευταία φορά. Νομίζω ότι και η Τουρκία γνωρίζει ότι η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να φυλάξει αποτελεσματικά τα σύνορά της. Και πιστεύω ότι όλοι έχουμε κοινό συμφέρον να περιορίσουμε τις ροές από το Αφγανιστάν και να υποστηρίξουμε οι πρόσφυγες να μείνουν πιο κοντά στις εστίες τους. Και αυτό θέλουμε να κάνουμε και νομίζω ότι σε αυτό υπάρχει μια βασική συμφωνία της Ευρώπης, της Ελλάδος, αλλά και της Τουρκίας.

Σοφία Φασουλάκη (OPEN): Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε. Είπατε εχθές στο κλείσιμο της ομιλίας σας ότι ξεκινά από σήμερα μια καινούργια συναρπαστική διαδρομή, προκειμένου η Ελλάδα να πάει ακόμα ψηλότερα. Θέλω να ρωτήσω αν αυτή η διαδρομή θα είναι διεισδυτική ή και ενός ορίζοντα ακόμα μεγαλύτερου από τη διεισδυτικότητα, ή αν θα διακοπεί με προσφυγή στις κάλπες, όπως προέβλεψε ο κ. Τσίπρας κάνοντας λόγο για μια Κυβέρνηση σε αποδρομή. Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχω πει πολλές φορές -και θα το επαναλάβω- ότι η Κυβέρνηση θα εξαντλήσει τη συνταγματική της θητεία. Για αυτό μίλησα για διεισδυτικότητα. Και επειδή προφανώς προσβλέπω σε νίκη στις επόμενες εκλογές για αυτό και θέλω να σχεδιάζουμε -εφόσον μας εμπιστευθεί και πάλι ο ελληνικός λαός- το μέλλον της Πατρίδας μας σε ορίζοντα δεκαετίας, όπως σας είπα και εχθές. Ξέρω ότι πάντα θα υπάρχει αυτή η συζήτηση για πρόωρες εκλογές πόσο μάλλον για μια Κυβέρνηση η οποία πια έχει περάσει το μισό του συνταγματικού της χρόνου από τότε που εκλέχθηκε, όμως θα ήθελα να μείνετε στις δικές μου διαβεβαιώσεις. Τώρα έχω μπλεχτεί λίγο με το τι ακριβώς ζητάει ο κ.Τσίπρας. Λέει ότι θα γίνουν εκλογές, αλλά ταυτόχρονα δεν τις ζητάει. Αυτό που ξέρω είναι ότι κατά κανόνα οι γαλοπούλες δεν βιάζονται να έρθουν τα Χριστούγεννα.

Άγγελος Μόσχοβας (I-EFIMERIDA.GR): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Είπατε χθες στην ομιλία σας ότι οι 19 μήνες κυβερνητικής σας θητείας ήταν μήνες κρίσης. Θυμίζω μεταναστευτικό το Μάρτιο στον Έβρο, πανδημία, πυρκαγιές. Όλους αυτούς τους 19 μήνες σκεφτήκατε ποτέ να κάνετε πρόωρες εκλογές; Και πότε; Αν σας είναι εύκολο να μας πείτε δεδομένου ότι δεν θα ρωτήσω για το αν σκέφτεστε τώρα μετά το πακέτο παροχών που εξαγγείλατε, γιατί συνήθως

όταν οι Πρωθυπουργοί εξαγγέλλουν γενναιόδωρα πακέτα οι περισσότεροι αναμένουν κάλπες. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας απάντησα ήδη. Αλλά μιας και με ρωτάτε, ιστορικά, η απάντηση είναι ποτέ. Και το λέω κατηγορηματικά. Τι θα είχα να κερδίσω από πρόωρες εκλογές, έχοντας μία αυτοδυναμία ισχυρή και παρά τις όποιες αναταράξεις, απολαμβάνοντας της εμπιστοσύνης της ελληνικής κοινωνίας; Θα ήταν μία πράξη πολιτικού τακτικισμού, δεν τις συνηθίζω. Και νομίζω ότι το απέδειξα στην πράξη. Νομίζω ότι πολλοί από εσάς μπορεί να πιστεύατε ότι θα είχαμε ήδη κάνει εκλογές. Σας έλεγα ότι δεν θα γίνουν και δεν έγιναν. Άρα η ίδια η ζωή διαψεύδει τέτοιου είδους προβλέψεις. Είμαι πολύ αισιόδοξος και για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Πιστεύω ότι όταν θα φτάσουμε στο τέλος της θητείας, οι συνθήκες για να μπορέσουμε να διεκδικήσουμε και πάλι την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού θα είναι κατάλληλες. Δεν θέλω από τώρα να μιλήσω για το ποια θα είναι τα εκλογικά διλήμματα του 2023. Νομίζω όμως ότι σας είναι πάρα πολύ προφανή. Θα κριθεί η αποτελεσματικότητα και το έργο αυτής της Κυβέρνησης που θα έχει μία πλήρη θητεία, σε σύγκριση με τα αποτελέσματα και την αξιοπιστία της προηγούμενης Κυβέρνησης. Και επειδή είμαι πάρα πολύ καθαρός σε αυτά τα οποία λέω και θα ζητήσω από τον ελληνικό λαό αυτοδυναμία στις εκλογές που θα γίνουν στο τέλος της 4ετίας, θα συγκριθεί πάλι η επιλογή μιας Παράταξης η οποία λέει στον ελληνικό λαό ότι και διπλές να είναι οι κάλπες εγώ ζητώ αυτοδύναμη διακυβέρνηση, γιατί πιστεύω ότι κυβέρνησα καλά αυτό το διάστημα, με μία άλλη επιλογή που δεν έχω καταλάβει ποια είναι, της «προοδευτικής διακυβέρνησης». Να κυβερνήσει ο κ. Τσίπρας με τον κ. Βαρουφάκη; Δεν φαντάζομαι ότι πολλοί Έλληνες θέλουν να ζήσουν ξανά αυτά που έγιναν το 2015.

Γιάννης Χρηστάκος (MEGA): Καλησπέρα και από μένα, κύριε Πρόεδρε. Με αφορμή την διπλή ερώτηση που έγινε νωρίτερα, θα την προχωρήσω και θα σας ρωτήσω: Από την στιγμή που αναφερθήκατε και εσείς ο ίδιος στο περιθώριο της διπλής κάλπης, έχουμε μπροστά μας, τις επόμενες εκλογές, όποτε αυτές γίνουν, θα είναι με την απλή αναλογική. Οι μεθεπόμενες, όμως, θα είναι με τον εκλογικό νόμο που εσείς περάσατε με την στήριξη της κυρίας Φώφης Γεννηματά του ΚΙΝΑΛ, που είναι ένα άλλο σύστημα από αυτό που είχαμε πριν και είναι το κλιμακωτό μπόνους που έχουμε πια ως το μεθεπόμενο. Οπότε θα ήθελα να σας ρωτήσω: Έχετε σκεφτεί, έχει αναθεωρήσει την άποψη ότι οι εκλογές οι επόμενες θα πρέπει να είναι διπλές; Δηλαδή, να ξεπεράσουμε την απλή αναλογική; Και τι περιθώρια συναίνεσης βλέπετε, αν βλέπετε, σε αυτή την περίοδο και με ποιον την βλέπετε, είτε στην απλή αναλογική, είτε στις μεθεπόμενες κάλπες, σε περίπτωση που είστε πρώτο κόμμα; Τα έχετε αποκλείσει όλα αυτά έχοντας ήδη δύο χρόνια Πρωθυπουργός; Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω σας απάντησα εάν, κατ' αρχάς θα διεκδικήσουμε την αυτοδυναμία και στην πρώτη κάλπη. Εάν δεν την πετύχουμε η χώρα θα οδηγηθεί σε δεύτερες

εκλογές. Τα διλήμματα τα οποία βρίσκονται μπροστά στον ελληνικό λαό είναι πάρα πολύ σαφή. Η απλή αναλογική δεν επιτρέπει ουσιαστικά τον σχηματισμό Κυβέρνησης παρά μόνο αν φανταστεί κανείς τις συνενώσεις του πρώτου με το δεύτερο κόμμα, κάτι το οποίο αποκλείω κατηγορηματικά. Άρα τα διλήμματα είναι πάρα πολύ ξεκάθαρα. Είναι νωρίς να μιλάμε για αυτά, αλλά μιας και με ρωτάτε έχω υποχρέωση να απαντήσω.

Ίων Τσώχος (ΕΡΤ): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Θα ήθελα να επανέλθω λίγο στο ζήτημα των νέων και των αιτιάσεων της Αντιπολίτευσης απέναντι στην στάση σας προς αυτή την γενιά. Υπάρχει ένα ειδικό θέμα που έχει να κάνει με την πρόσβαση των νέων στην Ανώτατη Παιδεία. Είπατε και εσείς ότι πήρατε, εν πάση περιπτώσει, το πολιτικό κόστος, το ρίσκο, της βάσης εισαγωγής. Παρ' όλα αυτά και στην Βουλή, όταν έγινε η συζήτηση, είχατε αφήσει και εσείς, αν δεν κάνω λάθος, ανοιχτό το ενδεχόμενο κάποιες αρρυθμίες, παράδειγμα, κάποια ακραία περιστατικά όπως η περίπτωση του μαθητή που δεν μπόρεσε να μπει στην Αρχιτεκτονική, να αναθεωρηθούν. Ισχύουν όλα όπως έχουν; Θα αλλάξει κάτι; Γιατί μιλάμε για 40.000 άτομα, λέει ο ΣΥΡΙΖΑ, που δεν έχουν πρόσβαση στην Ανώτατη Παιδεία εξαιτίας των πολιτικών σας. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μιλάμε για 14.000 παιδιά παραπάνω, σε σχέση με τα παιδιά που δεν μπήκαν την προηγούμενη χρονιά που δεν ίσχυε η ελάχιστη βάση. Γιατί και επί ΣΥΡΙΖΑ δεν έμπαιναν όλα τα παιδιά στο Πανεπιστήμιο. Σας απάντησα ήδη για την φιλοσοφία της πολιτικής μας. Η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής καθορίζεται από τα Πανεπιστήμια. Και νομίζω ότι τα ίδια τα Πανεπιστήμια διαπίστωσαν ότι ενδεχομένως σε κάποιες περιπτώσεις έκαναν εσφαλμένες επιλογές. Υπήρχαν τμήματα, ας πούμε, της Περιφέρειας τα οποία έβαλαν υψηλότερες βάσεις εισαγωγής από ό,τι τμήματα της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης που κατά τεκμήριο συγκεντρώνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Το αποτέλεσμα ήταν να μπουν πολύ λίγοι σε αυτά τα τμήματα. Άρα η αυτορρύθμιση πιστεύω ότι θα έρθει από τα ίδια τα Πανεπιστήμια, αλλά η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής δεν πρόκειται να αλλάξει. Είναι μέτρο το οποίο ήρθε για να μείνει.

Χριστίνα Κοραή (ACTION 24 και NEW POST) : Κύριε Πρωθυπουργέ, θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν η αλλαγή στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και η αντικατάσταση του κυρίου Χρυσοχοϊδη από τον κύριο Τάκη Θεοδωρικάκο θα δώσει και ένα διαφορετικό πρόσημο στο δόγμα «Νόμος και τάξη» της Κυβέρνησής σας. Και αν έχετε να μας δώσετε έτσι ένα πιο συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για το τι ακριβώς θα γίνει με την Αστυνομία στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Έχει ξεκινήσει μία συζήτηση. Υπάρχουν διάφορες φήμες ότι μπορεί να πάει πίσω, γιατί ακριβώς ήδη ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και η υπόλοιπη Αντιπολίτευση, ενώ αναγνωρίζουν την ανάγκη ασφάλειας στα Πανεπιστήμια δημιουργείται ένα πρόβλημα και δίνουν μάχη στους δρόμους και υπάρχει ένας κίνδυνος τα Α.Ε.Ι. να μετατραπούν σε κέντρα σύγκρουσης. Ποιες είναι, λοιπόν, οι προθέσεις σας; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Όπως σας είπα, οι πολιτικές δεν αλλάζουν. Θεωρώ ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα στο ζήτημα της ασφάλειας στη χώρα. Άμα δείτε τα στατιστικά στοιχεία - γιατί μου αρέσει να επικαλούμαι τους αριθμούς- τα πράγματα είναι καλύτερα το '21 από ό,τι ήταν το '20 και το '20 ήταν καλύτερα από ό,τι ήταν το '19. Αναφέρομαι σε στοιχεία δολοφονιών, ληστειών. Άσχετα αν είχαμε κάποιες πολύ ανατριχιαστικές περιπτώσεις άγριων εγκλημάτων που συγκλόνισαν το πανελλήνιο. Πρέπει να βλέπουμε όμως τη μεγάλη εικόνα και θα εξακολουθούμε να υπηρετούμε αυτή την πολιτική. Θέλουμε μία Αστυνομία ανθρώπινη κοντά στον πολίτη η οποία να μην αντιπαλεύεται τους πολίτες. Να καταλαβαίνουν οι πολίτες ότι οι αστυνομικοί είναι οι σύμμαχοί τους. Και τα νέα παιδιά να καταλάβουν ότι και οι αστυνομικοί είναι νέα παιδιά. Όταν θα βγάλουν τη στολή θα πάνε να πιούν ένα καφέ μαζί. Και αυτή την πολιτική θα εξακολουθούμε να υπηρετούμε.

Τώρα ως προς τα ειδικά σώματα φύλαξης των Πανεπιστημίων, έχουμε πει ότι αυτά θα τα χρησιμοποιήσουμε όταν είμαστε τελείως έτοιμοι. Χρειάζεται χρόνος, χρόνος εκπαίδευσης. Καταλαβαίνετε ότι είναι μία σύνθετη αποστολή αυτή. Δεν είναι κάτι το οποίο θα γίνει τον Οκτώβριο. Θα χρειαστούμε λίγους μήνες ακόμα. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι ακυρώνεται η κεντρική πολιτική επιλογή της Κυβέρνησης να υπάρχει περισσότερη ασφάλεια με την έννοια της αποτροπής των βίαιων φαινομένων που έχουμε δει στο παρελθόν τουλάχιστον στα μεγάλα Πανεπιστήμια όπου είχαμε τέτοια ζητήματα. Αλλά από εκεί και πέρα θα χρειαστούμε και τη βοήθεια των Πρυτάνεων. Ζητήματα όπως η ελεγχόμενη είσοδος είναι περισσότερο στο δικό τους χέρι. Και δεν χρειάζεται να αναφέρω παραδείγματα από το εξωτερικό. Δεν νομίζω ότι υπάρχουν πολλά Πανεπιστήμια στα οποία να μπαίνει ο καθένας εάν δεν έχει κάποια ιδιότητα, αν δεν είναι φοιτητής, αν δεν δουλεύει εκεί, αν δεν είναι καθηγητής. Το ίδιο πρέπει να γίνει και στα ελληνικά Πανεπιστήμια. Υπάρχουν Πανεπιστήμια -αναφέρω ενδεικτικά το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο- που έχουν κάνει πάρα πολύ σημαντική δουλειά σε αυτή την κατεύθυνση.

Τώρα αν κάποιος θέλουν και φαντάζονται, φαντασιώνονται αντιστάσεις, επεισόδια βίας στα Πανεπιστήμια όταν αυτά θα ξανά ανοίξουν το Σεπτέμβριο θα ήθελα ειλικρινά να τους αποθαρρύνω. Δεν νομίζω ότι κανείς έχει να κερδίσει τίποτα από αυτή την ένταση, ειδικά στις συνθήκες που είναι σήμερα η ελληνική κοινωνία. Θα πω όμως, ότι και σήμερα που μιλάμε, εάν χρειαστεί να παρέμβει η Αστυνομία στο Πανεπιστήμιο κατόπιν αιτήματος του Πρύτανη, μπορεί να το κάνει. Και αν χρειαστεί να γίνει, προφανώς θα γίνει.

Κώστας Καντούρης (Πρακτορείο ASSOCIATED PRESS): Πριν από λίγο μιλήσατε για την επικοινωνία που είχατε με τον Τούρκο Πρόεδρο αναφορικά με το προσφυγικό. Μιλήσατε για συνεννόηση. Υπήρξε, ανοίγει κάποιος διάυλος επικοινωνίας μετά τις εξελίξεις του Αφγανιστάν με την Τουρκία; Σε αυτή την επικοινωνία υπήρξε κάποιο μίνιμουμ συμφωνίας κοινών ενεργειών που σας κάνει αισιόδοξο όσον αφορά τη διαχείριση αυτού του ζητήματος; Και κάτι

τελευταίο, εάν φτάσουν μεταναστευτικά κύματα στα σύνορα από το Αφγανιστάν πώς θα τα διαχειριστείτε;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω απάντησα ήδη. Τα συμφέροντά μας με την Τουρκία θεωρώ ότι είναι αρκετά ευθυγραμμισμένα. Από εκεί και πέρα θεωρώ πάντα ότι πρέπει να συζητάμε με την Τουρκία, έχουμε σημαντικότερες διαφορές και σίγουρα δεν υπάρχει συναντίληψη για το πως εφαρμόζεται το Διεθνές Δίκαιο. Είναι καλό όμως και χρήσιμο να αποφεύγεται η περιττή ένταση. Νομίζω ότι αυτό σε ένα βαθμό -αφήνω στην άκρη κάποιες συνηθισμένες ρητορικές εξάρσεις- το έχουμε στο πεδίο πετύχει το 2021.

Από εκεί και πέρα -όπως σας είπα- η Ελλάδα εξακολουθεί να υιοθετεί μια στρατηγική ενεργούς φύλαξης των συνόρων. Θα το κάνει πολύ συστηματικά και στο μέλλον. Τα αποτελέσματα είναι ήδη ορατά. Έχουμε μείωση κατά 90% των ροών σε σχέση με το τι συνέβαινε το 2019. Και ταυτόχρονα έχουμε προστατεύσει πάρα πολλές ζωές στη θάλασσα. Αυτό θέλω να το κρατήσετε. Με πάρα πολύ μεγάλο σεβασμό στις υποχρεώσεις μας για έρευνα και διάσωση και στην προστασία ανθρώπων οι οποίοι, προφανώς, βρίσκονται σε μία πάρα πολύ ευάλωτη κατάσταση. Είπα, όμως, και διαμήνυσα ότι θα σπάσω, θα τσακίσω τα κυκλώματα των λαθροδιακινητών. Θα ξέρουν οι ενδεχόμενοι πελάτες τους ότι μπορεί να δώσουν 1.000 και 2.000 δολάρια και να μην φτάσουν στην Ελλάδα. Και νομίζω ότι αυτό το έχουμε πετύχει σε πολύ μεγάλο βαθμό. Δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να διαφοροποιήσουμε την πολιτική μας. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην Αστυνομία, στο Λιμενικό και στις Ένοπλες Δυνάμεις που σε δεύτερη γραμμή κάνουν μία πολύ σπουδαία και δύσκολη δουλειά. Χρέος μας είναι να τους ενισχύσουμε με όλα τα μέσα τα οποία χρειάζονται για να μπορούν να κάνουν αυτή τη δουλειά καλύτερα.

Όπως ξέρετε ο φράχτης στον Έβρο έχει πρακτικά ολοκληρωθεί, εάν χρειάζεται περαιτέρω επέκταση αυτό θα γίνει. Το Λιμενικό έχει ενισχυθεί σημαντικά σε πλωτά μέσα, αλλά και συστήματα ηλεκτρονικά παρακολούθησης συνολικά των συνόρων μας.

Αυτή είναι η υποχρέωσή μας. Τα ελληνικά σύνορα είναι και ευρωπαϊκά, αλλά πάνω από όλα με αυτό τον τρόπο προφυλάσσουμε τη εθνική κυριαρχία.

Θώμη Παληού (STAR Κεντρικής Ελλάδος): Κύριε Πρόεδρε, εκατοντάδες οικογένειες της βόρειας Εύβοιας πριν την καταστροφική πυρκαγιά ζούσαν από το δάσος. Ένα υγιές δάσος, σύμφωνα με τους ειδικούς, για να μπορέσει να αναπτυχθεί και να αποδώσει στους παραγωγούς χρειάζεται 15 χρόνια. Οι δεσμεύσεις που έχουν λάβει μέχρι αυτή τη στιγμή οι καλλιεργητές για να εργαστούν στο δάσος είναι για λιγότερα χρόνια.

Παράλληλα το σχέδιο ανασυγκρότησης Μπένου είναι σίγουρα πρωτοφανές για τα ελληνικά δεδομένα, ωστόσο αυτοί οι άνθρωποι του μόχθου το βλέπουν να εξελίσσεται σε βάθος δεκαετιών και με αγωνία αναρωτιούνται πώς θα παραμείνουν εκεί, πώς θα ζήσουν τις οικογένειές τους με αξιοπρέπεια.

Κύριε Πρόεδρε, με ποιες ενέργειες θα κρατήσετε αυτούς τους ανθρώπους στον τόπο τους; Γιατί να εμπιστευτούν την Πολιτεία οι ίδιοι οι άνθρωποι που την ώρα της καταστροφής ένιωθαν ότι τους εγκατέλειψε; Και το ζήτημα των ευθυνών έχει κλείσει με τον ανασχηματισμό των αρμόδιων υπουργείων και τη συγγνώμη που έχετε ζητήσει;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αναφέρεστε πρωτίστως στους ρητινοκαλλιεργητές, είναι άνθρωποι οι οποίοι πραγματικά ζούσαν από αυτό το μεγάλο πευκοδάσος της Βόρειας Εύβοιας και οι οποίοι βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα αδιέξοδο, δεν έχουν να συλλέξουν τη ρητίνη γιατί το δάσος κάηκε. Από την πρώτη στιγμή είπαμε ότι θέλουμε να προσφέρουμε σε αυτούς τους ανθρώπους ένα πολυετές πρόγραμμα αποκατάστασης και να τους αξιοποιήσουμε στην προστασία του δάσους το οποίο θα ξαναγίνει από το μηδέν. Άρα να μπορέσουμε να διαφυλάξουμε το εισόδημά τους και να χρησιμοποιήσουμε την εμπειρία τους -σε πρώτη φάση- για σημαντικά αντιδιαβρωτικά έργα τα οποία πρέπει να γίνουν μέσα στο δάσος. Σε δεύτερη φάση, να προστατεύσουν το δάσος, καθώς αυτό θα ξαναγεννιέται. Και πιστεύω ότι στις συνομιλίες που έχουμε κάνει μαζί τους αναγνωρίζουν ότι η πρόταση που έχουμε στο τραπέζι είναι μια πρόταση ελκυστική.

Βεβαίως ο καθένας μπορεί και δικαιούται να ζητάει το κάτι παραπάνω. Αλλά έχουμε σκύψει πάνω στο πρόβλημα αυτών των ανθρώπων. Θέλουμε να τους κρατήσουμε στην περιοχή στην οποία ζούσαν, ώστε να φροντίζουν τη διαδικασία αποκατάστασης και αναγέννησης του δάσους, το οποίο -προφανώς- θα αναγεννηθεί με τους δικούς του ρυθμούς.

Από κει και πέρα θέλω να θυμίσω ότι παραπάνω από 7,5 εκατ. ευρώ έχουν ήδη εκταμιευθεί για υποστήριξη πληγέντων στην Εύβοια. Παραπάνω από 20 εκατ. ευρώ συνολικά μέσα από την πλατφόρμα Αρωγή.gov.gr Για πρώτη φορά έγιναν εκταμιεύσεις με τόσο μεγάλη ταχύτητα. Τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα προχωρούν και αυτά με πολύ μεγάλη ταχύτητα, σε συνεννόηση με τους δασικούς συνεταιρισμούς, με υποστήριξη και ιδιωτικών εταιρειών. Ήδη αν πάτε στις περιοχές θα δείτε ότι έχουν κοπεί δέντρα γύρω από τους δρόμους. Να ξέρετε ότι κάνουμε εβδομαδιαίες συσκέψεις για να παρακολουθούμε την πρόοδο των εργασιών, έτσι ώστε να μην βρεθούμε αντιμέτωποι, σε πρώτη φάση, με φαινόμενα πλημμυρών τα οποία θα κάνουν την ζωή μας ακόμα πιο δύσκολη.

Θέλω να σταθώ, όμως, ιδιαίτερα στην δουλειά την οποία κάνει ο Σταύρος Μπένος. Να τον ευχαριστήσω για την αποδοχή της πρότασης που του έκανα και να τονίσω ότι μιλάμε για μια

ολιστική προσέγγιση. Για μια προσέγγιση η οποία θέτει ως προϋπόθεση όλα τα έργα τα οποία θα γίνουν να ενταχθούν σε ένα συνολικό σχέδιο ανάπτυξης. Υπάρχουν 10 μελέτες οι οποίες γίνονται για όλα τα επίπεδα της ζωής στην Βόρεια Εύβοια, από τον αγροτοδιατροφικό τομέα μέχρι τη αναδάσωση και που πρέπει να κάνουμε.

Ανοίγω μια παρένθεση λέγοντας κάτι το οποίο ήδη γνωρίζετε. Ότι εκεί που έχουμε πευκοδάσος, τουλάχιστον όχι κοντά σε οικισμούς, αυτό θα αναγεννηθεί από μόνο του. Η αναδάσωση θα αφορά ένα υποσύνολο των καμένων εκτάσεων. Όχι όλες τις καμένες εκτάσεις. Και πιστεύω ότι θα έχουμε την ευκαιρία μέσα στον επόμενο μήνα να παρουσιάσουμε όλες αυτές τις μελέτες, αλλά πρέπει να δώσουμε προοπτική και όραμα στην Βόρεια Εύβοια. Και να το κάνουμε με διαφορετικό τρόπο από ό,τι το έχουμε κάνει μέχρι σήμερα. Ταυτόχρονα, πρέπει να στηρίξουμε άμεσα το εισόδημα. Πρέπει να στηρίξουμε τον τουρισμό. Το κάναμε ήδη. Θα το κάναμε ειδικά και για του χρόνου, έτσι ώστε να μπορέσει η περιοχή να ζήσει, να αναγεννηθεί και κυρίως να κρατήσουμε τον κόσμο εκεί. Και βεβαίως, πρέπει να πάρουμε τα μαθήματα από αυτά τα οποία δεν έγιναν καλά στην Βόρεια Εύβοια, έτσι ώστε να φροντίσουμε, ειδικά στον τομέα της πρόληψης, να είμαστε πιο αποτελεσματικοί.

Έχω ήδη ζητήσει από το Υπουργείο Περιβάλλοντος να προτεραιοποιήσει μια σειρά από πολύ βασικά δασικά οικοσυστήματα στα οποία πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις πρόληψης τώρα, σήμερα, για να είμαστε έτοιμοι για το επόμενο, το επόμενο Καλοκαίρι. Και πρέπει να σας πω ότι βλέπω ήδη από τα Δασαρχεία και από τους δασάρχες και από τους δασικούς υπαλλήλους - έμπειροι άνθρωποι που αγαπούν το δάσος- πολύ μεγαλύτερη διάθεση εμπλοκής από τη στιγμή που η αρμοδιότητα των δασαρχείων πέρασε από το απρόσωπο ως προς τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα Υπουργείο Εσωτερικών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος όπου τώρα έχουν έναν πολιτικό προϊστάμενο και μπορούμε να δουλεύουμε καλύτερα μαζί τους.

Έχουμε, λοιπόν, πολύ φιλόδοξα σχέδια -το Υπουργείο Περιβάλλοντος μαζί με το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης- για το πώς θα επενδύσουμε περισσότερο από εδώ και στο εξής στην πρόληψη και βέβαια για το πώς θα είμαστε πιο έτοιμοι για την επόμενη αντιπυρική περίοδο, την οποία έχουμε ήδη αρχίσει και σχεδιάζουμε από τώρα.

Γιώργος Φιντικάκης (LIBERAL.GR): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα και από εμένα. Εχθές μας μιλήσατε για το 2021 και αναθεωρήσατε την ανάπτυξη από το 3,6% στο 5,9%. Για το 2022 πόσο ψηλά βάζετε τον πήχη; Σε ποια επίπεδα; Και δύο διευκρινίσεις για δύο θέματα οικονομικά χθεσινά πάλι. Το ένα αφορά τα ακίνητα. Ανακοινώσατε ένα γενναίο πακέτο μέτρων που θα δώσει ώθηση στην αγορά, αλλά δεν μας είπατε ακριβώς τι θα κάνετε με τον ΕΝΦΙΑ του οποίου η κατάργηση είναι στις προεκλογικές εξαγγελίες της Κυβέρνησης.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Όχι η κατάργηση.

Γιώργος Φιντικάκης: Θα ήθελα στην προκειμένη περίπτωση κάποιες διευκρινίσεις σε σχέση με την κατάργηση του συμπληρωματικού φόρου και τον όλο επανασχεδιασμό του ΕΝΦΙΑ. Αυτό είναι το ένα.

Και το δεύτερο αφορά το ενεργειακό κομμάτι και την επιδότηση για τις πρώτες 300 κιλοβατώρες στα νοικοκυριά, για τις οποίες μας είπατε ότι θα κρατήσει τρεις μήνες, μέχρι το τέλος του έτους. Αλλά όλες οι αναλύσεις για τα ενεργειακά κόστη, τις διεθνείς τιμές εννοώ, δείχνουν ότι αυτές θα μείνουν ψηλά, πολύ ψηλά μέχρι και τα τέλη του πρώτου τριμήνου ίσως και παραπέρα. Άρα μπορεί αυτή η επιδότηση στα νοικοκυριά να διατηρηθεί για όσο καιρό χρειαστεί; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Στο δεύτερο η απάντηση είναι ναι. Σε πρώτη φάση το κάνουμε για ένα τρίμηνο. Θα εξετάσουμε την πορεία της αγοράς και προφανώς εάν χρειαστεί να παρέμβουμε συμπληρωματικά δεν θα διστάσουμε να το κάνουμε. Θέλω να τονίσω ότι αυτή είναι μία πάρα πολύ σημαντική παρέμβαση, διότι είχε περίπου προεξοφληθεί ότι θα κάνουμε παρέμβαση μόνο για τα ευάλωτα νοικοκυριά. Αφορά όλους αυτή η παρέμβαση και είναι μία παρέμβαση η οποία γίνεται συνδυαστικά. Από τη μία η Κυβέρνηση έρχεται και επιδοτεί, καλύπτει ένα κομμάτι της αύξησης, και από την άλλη η Δ.Ε.Η. ως ο μεγάλος πρωταγωνιστής στην αγορά έρχεται και λέει ότι και αυτή θα καλύψει ένα μέρος της αύξησης, έτσι ώστε τελικά να συζητάμε για απειροελάχιστες, πάρα πολύ μικρές αυξήσεις, σε καταναλώσεις, όχι μόνο μέχρι τις 300 κιλοβατώρες, μέχρι τις 600 κιλοβατώρες. Και αύριο ο Υπουργός Ενέργειας έχει την ευκαιρία να παρουσιάσει ακόμα πιο αναλυτικά το σχέδιο και τα σχετικά χρονοδιαγράμματα.

Τώρα, ως προς τον ΕΝΦΙΑ. Ποτέ δεν είχαμε πει κατάργηση του ΕΝΦΙΑ. Είχαμε πει μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 30%, τον έχουμε ήδη μειώσει μεσοσταθμικά κατά 22% αλλά ταυτόχρονα -όπως ξέρετε- κάναμε μια σύνθετη άσκηση επανυπολογισμού των αντικειμενικών αξιών η οποία μας επιτρέπει να έχουμε έναν πιο δίκαιο ΕΝΦΙΑ. Υπάρχουν περιοχές της χώρας που θα πληρώσουν παραπάνω ΕΝΦΙΑ. Δεν θέλω να τις αναφέρω. Αρκετές περιοχές που είχαν πολύ υψηλές τιμές ακινήτων είχαν βρεθεί με πολύ χαμηλό ΕΝΦΙΑ λόγω αστοχιών στον αντικειμενικό προσδιορισμό των τιμών. Πάνω από όλα αυτό το οποίο μας καθοδηγεί είναι η δικαιοσύνη. Θέλουμε τα μέτρα να είναι δίκαια και δεν είμαι σε θέση αυτή τη στιγμή να σας πω τι θα κάνουμε με τον ΕΝΦΙΑ ακόμα. Θα σας το πω όμως στον Προϋπολογισμό όπου θα εξαγγείλουμε και τον στόχο της ανάκαμψης, της ανάπτυξης για το 2022 ο οποίος προφανώς είναι και εξαρτημένος με το τι θα κάνουμε τελικά το 2021.

Σας διαβεβαιώνω ότι και το '22 θα είναι μια πάρα πολύ καλή χρονιά για την οικονομία, αλλά πιο πολύ με ενδιαφέρει ότι κατά την άποψή μας και το '23 και το '24 και το '25 η οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς. Άρα θα κάνετε λίγο υπομονή για αυτά καθώς αυτή τη στιγμή δεν έχουμε ακόμα όλα τα δεδομένα.

Τέλος για τις γονικές παροχές, νομίζω ότι αυτή είναι μια πολύ σημαντική εξαγγελία. Και είναι μια σημαντική εξαγγελία σε πολλά επίπεδα. Πρώτον, διότι αφορά πάρα πολλούς, πρωτίστως τη μεσαία τάξη. Θεωρώ αδιανόητο σπίτια τα οποία έχουν δουλευτεί, τα έχουμε πληρώσει, θα τα ξανά πληρώνουμε επειδή θέλουμε να τα δώσουμε στα παιδιά μας. Αφορά όμως και τη δυνατότητα της νέας γενιάς να αξιοποιήσει την περιουσία των γονιών της. Και αυτό το θεωρώ πολύ σημαντικό. Ένα σπίτι το οποίο μπορεί να περιέλθει σε ένα νέο παιδί -και δεν μιλάμε μόνο για σπίτια, μιλάμε και για γονικές παροχές σε είδος, θα εξειδικευτούν και αυτά αύριο από τον Υπουργό Οικονομικών- δίνουν μεγαλύτερη αυτονομία, τελικά, στα νέα παιδιά να μπορέσουν να αξιοποιήσουν την περιουσία την οποία δημιούργησαν οι γονείς τους.

Και εδώ μιλάμε για ένα επίπεδο που θέτουμε, ένα όριο, το οποίο είναι πολύ ψηλό. Και για τη μεσαία τάξη συζητάμε για σημαντικότερες εξοικονομήσεις πια ως προς τη γονική παροχή και τη μεταβίβαση περιουσίας από γονείς στα παιδιά.

Κώστας Γιαννακίδης (PROTAGON.GR): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Θα μου επιτρέψετε να φύγω από την ατζέντα και να πάω σε μια ερώτηση που μπορεί να ακουστεί και λίγο πιο προσωπική. Και θα το εκτιμούσα αν είχα μια απάντηση με συντεταγμένες ή πιο συγκεκριμένη. Εχθές στην ομιλία σας είπατε ότι η Κυβέρνηση πορεύεται με λάθη και μαθαίνει από αυτά. Θα ήθελα να ρωτήσω αν στα δυο χρόνια της διακυβέρνησής σας ποιο θεωρείτε προσωπικά το μεγαλύτερο λάθος που έχετε κάνει ως Πρωθυπουργός και τι κάνατε για να το διορθώσετε. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κοιτάξτε, νομίζω κ. Γιαννακίδη ότι δεν έχω διστάσει όταν θεωρώ ότι τα πράγματα δεν έχουν γίνει καλά να τα αναγνωρίσω δημόσια. Να αναφερθώ σε δύο ενδεικτικά τα οποία μου έρχονται τώρα στο μυαλό. Είχαμε μιλήσει στη Βουλή για την πανδημία. Θυμάστε, είμαστε στη Θεσσαλονίκη, και είχα πει κάναμε λάθος που δεν κλείσαμε τη Θεσσαλονίκη μία βδομάδα πριν. Το ίδιο είπα και για τις πυρκαγιές. Ουδείς αλάθητος. Οι μόνοι που δεν κάνουν λάθη είναι αυτοί που δεν κάνουν τίποτα. Το θέμα είναι: Μπορούμε να μαθαίνουμε από τα λάθη μας; Μπορούμε χωρίς να κοιτάμε μόνο τις μετρήσεις, το πολιτικό κόστος, να αντιλαμβανόμαστε ποια είναι η διαδικασία που μας οδήγησε ενδεχομένως σε μία λάθος επιλογή και να φροντίζουμε να τη διορθώνουμε; Αυτό το οποίο ζητώ πρωτίστως από τους συνεργάτες μου είναι αυτό το οποίο ζητώ από τον εαυτό μου: Να βάζουμε τον πήχη των προσδοκιών ψηλά και μονίμως να κοιτάμε για το πώς μπορούμε να γίνουμε καλύτεροι, είναι μία στάση ζωής. Έτσι έμαθα, έτσι πορεύτηκα σε όλη μου τη ζωή, αυτό μαθαίνω στα παιδιά μου και αυτή είναι η απαίτηση που έχω από τους συνεργάτες μου.

Και άλλα λάθη θα γίνουν προφανώς, αλλά το ζητούμενο πάντα είναι να τα αναγνωρίσουμε, να μην παγιδευτούμε στην αλαζονεία της εξουσίας η οποία μας περιχαράκωνει ενδεχομένως στην ασφάλεια κάποιων δημοσκοπήσεων και να καταλάβουμε πραγματικά εάν κάπου υπάρχει

πρόβλημα, εάν κάποιες πολιτικές μας δεν είναι εναρμονισμένες με αυτό το οποίο θέλουμε να πετύχουμε, να μπορούμε να το αντιληφθούμε. Και αν υπάρχουν φορές που λέμε ξεκάθαρα ότι εδώ αναλαμβάνουμε πολιτικό κόστος γιατί κάνουμε κάτι το οποίο είναι δύσκολο, να το αναλάβουμε με θάρρος. Γιατί ξέρετε υπάρχουν δύο είδη κόστους για μία Κυβέρνηση. Υπάρχει το κόστος όταν γίνεται ένα λάθος το οποίο πρέπει να το διορθώσει κανείς, υπάρχει και το κόστος όταν κάνεις το σωστό το οποίο απλά δεν είναι δημοφιλές. Στο μεν δεύτερο πρέπει να επιμείνεις και να εξηγήσεις γιατί αυτό το οποίο πιστεύεις είναι το σωστό. Το δε πρώτο πρέπει να το διορθώσεις.

Γιώργος Σαχίνης (Κρήτη TV): Καλό μεσημέρι, κύριε Πρόεδρε, από την Κρήτη. Σύμφωνα με τις κυβερνητικές ανακοινώσεις το τελικό κόστος του Βόρειου Οδικού Άξονα της Κρήτης θα υπερβεί κατά πολύ τα 2 δισ. ευρώ. Η Κυβέρνηση έχει πει ότι έχει ήδη εξασφαλίσει 600 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ και 427 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης. Ήθελα, λοιπόν, να σας ρωτήσω σήμερα για ένα έργο που ξέρετε ότι 4-5 δεκαετίες ταλαιπωρεί όλη την Κρήτη, παρά τα όσα προσφέρει στην εθνική οικονομία, σύγχρονος αυτοκινητόδρομος δεν υπάρχει ακόμη. Ποιες είναι, λοιπόν, οι ακριβείς πηγές χρηματοδότησης του Βόρειου Οδικού Άξονα της Κρήτης; Και θα ήθελα παρακαλώ πολύ να μας πείτε και ποιο είναι το ακριβές ύψος του έργου. Ποια είναι η κατανομή των 427 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης στα διάφορα υποέργα του ΒΟΑΚ και μάλιστα αν μπορείτε να μας πείτε πότε αναμένεται η εκταμίευσή τους. Ταυτόχρονα, τα 600 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ, πως κατανέμονται και αυτά στα υποέργα του Βόρειου Οδικού Άξονα. Σας ρωτώ διότι εδώ φαίνεται ότι και η ιδιωτική συμμετοχή θα είναι τεράστια στην εκτέλεση του έργου. Έχετε πει για διορία. Αναρωτιέμαι αν αυτό ανεβάζει το κόστος των διοδίων, και τέλος πάντων, κύριε Πρόεδρε, Κρητικός είστε, 4-5 δεκαετίες το ξέρετε το θέμα αυτό πολύ καλά, απασχολεί όλη το νησί. Πιστεύετε ότι ο Κρητικός πρέπει να είναι ικανοποιημένος που θα αποκτήσει κάποια στιγμή έναν αυτοκινητόδρομο μετά από 50 χρόνια με διόδια, όταν μεγάλα νησιά της Μεσογείου έχουν αυτοκινητοδρόμους, νέους, σύγχρονους, χωρίς διόδια;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κύριε Σαχίνη, μου κάνετε μια πολύ λεπτομερή ερώτηση. Δεν έχω εύκαιρα όλα τα στοιχεία. Ξέρετε ότι μου αρέσει να μπαίνω στη λεπτομέρεια των θεμάτων, αλλά όπως θυμάστε κάναμε μια πολύ αναλυτική παρουσίαση στα Χανιά για τον Βόρειο Οδικό Άξονα, περιγράφοντας τους τρεις διαφορετικούς τρόπους: Σύμβαση παραχώρησης, Σύμπραξη Δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και δημόσιο έργο. Εξηγήσαμε ποια είναι τα κομμάτια τα οποία θα γίνουν πρώτα. Το κομμάτι μεταξύ Ηρακλείου και Νεάπολης. Περιγράψαμε κιόλας τους εξασφαλισμένους χρηματοδοτικούς πόρους. Η ουσία της ερώτησής σας κρύβεται στο τέλος. Προφανώς ο ΒΟΑΚ και το κομμάτι της σύμβασης παραχώρησης, το έχουμε πει πολλές φορές, θα συμπεριλαμβάνει διόδια. Και τα διόδια θα είναι στο ίδιο ύψος των διοδίων που πληρώνουν όλοι οι Έλληνες, περίπου 6 λεπτά, δηλαδή, το χιλιόμετρο, για την χρήση των σύγχρονων

αυτοκινητοδρόμων σε όλη την Ελλάδα. Δεν θα θεωρούσα λογικό γιατί η Κρήτη πρέπει να εξαιρεθεί των διοδίων. Γιατί αυτό θα ανέβαζε πάρα πολύ το κόστος χρηματοδότησης και θα μας υποχρέωνε να αναζητήσουμε πόρους οι οποίοι θα έλειπαν από κάπου αλλού.

Άρα επειδή ακούω και τώρα πάρα πολλούς λαϊκισμούς στην Κρήτη -άκουσα την Αντιπολίτευση να κατεβαίνει και να λέει πάλι απίστευτα πράγματα για το θέμα των διοδίων- θέλω να είμαι τελείως ξεκάθαρος και εντελώς ειλικρινής με τους συμπολίτες μου στην Κρήτη. Θέλω να σας θυμίσω -όταν είχαμε κάνει συζήτηση προεκλογικά- πάλι το είχα πει, έστω και αν αυτό δεν ήταν ευχάριστο. Ένα σχήμα το οποίο συμπεριλαμβάνει σύμβαση παραχώρησης προφανώς μεταθέτει ένα κομμάτι της χρηματοδότησης και στον χρήστη.

Αλλά θα μιλάμε για έναν υπερσύγχρονο δρόμο, σχεδόν 300 χιλιομέτρων, ο οποίος θα πάρει χρόνια για να γίνει, το ξέρετε πολύ καλά, με τεχνικές δυσκολίες. Άμα μου λέτε, «έπρεπε η Κρήτη να περιμένει 50 χρόνια», όχι, δεν έπρεπε να περιμένει 50 χρόνια. Αλλά δεν κυβερνώ 50 χρόνια. Κυβερνώ δυο χρόνια. Παρέλαβα ένα έργο το οποίο δεν είχε καμία μελετητική ωριμότητα, ήταν μόνο στα χαρτιά. Το ωριμάσαμε πολύ γρήγορα με μελέτες. Κάνουμε ήδη παρεμβάσεις ύψους 30 εκατ. ευρώ -το ξέρετε- για να βελτιώσουμε όσο μπορούμε τον υφιστάμενο προβληματικό δρόμο. Και στο πλαίσιο το οποίο έχει παρουσιάσει και ο Υπουργός πολύ αναλυτικά θα δρομολογήσουμε τμηματικά την ολοκλήρωση του Βόρειου Οδικού Άξονα, όπως είπα, στην τελική του κατάληξη από το Καστέλι μέχρι την Σητεία.

Κώστας Παπαχλιμίντζος (ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ): Καλησπέρα, κύριε Πρωθυπουργέ. Θέλω να σας διαβάσω μία φράση από την τελευταία συνέντευξη του Αλέξη Τσίπρα, την τελευταία τηλεοπτική συνέντευξη που λέει ότι *«ο κ. Μητσοτάκης εξελέγη πριν από δύο χρόνια ξεγελώντας τη μεσαία τάξη και ότι σε όλους τους τομείς τους οποίους ανέφερε έχουν χειροτερέψει τα πράγματα»*. Και παρακάτω λέει ότι *«ο χειμώνας που έρχεται θα είναι ένας άγριος χειμώνας για τη μεσαία τάξη»*. Θα ήθελα κατ' αρχάς να ορίσουμε λίγο τι είναι η μεσαία τάξη για να είμαστε σίγουροι ότι όλοι εννοούμε το ίδιο πράγμα. Και αφού προσδιορίσετε ποια είναι αυτή να μας πείτε τι έχετε σκοπό να κάνετε στο εξής, αν θα πάρετε κάποια άλλα μέτρα ενίσχυσης, ανακούφισης, στήριξης για τη μεσαία τάξη.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Το τι έκανε ο κ. Τσίπρας για τη μεσαία τάξη το θυμάται η μεσαία τάξη πάρα πολύ καλά. Δεσμεύτηκα προεκλογικά να επιστρέψω στη μεσαία τάξη αυτά που της πήρε ο κ. Τσίπρας και αυτό κάνω. Μείωση φόρου στα ακίνητα, μείωση φόρου στις επιχειρήσεις, μείωση εργοδοτικών εισφορών, κατάργηση εισφορά αλληλεγγύης, κατάργηση της γονικής παροχής. Ποιον αφορούν όλα αυτά; Τη μεσαία τάξη αφορούν. Για αυτό και το διαθέσιμο εισόδημα της μεσαίας τάξης έχει αυξηθεί. Το σχήμα των επιστρεπτέων προκαταβολών τη μεσαία τάξη επιβράβευσε. Ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας, μεσαία τάξη είναι σήμερα στη χώρα μας.

Άρα θα συμβούλευα τον κ. Τσίπρα πραγματικά να μη μιλάει για τη μεσαία τάξη διότι θα μας αναγκάσει να υπενθυμίσουμε τι έκανε αυτός στη μεσαία τάξη και πώς τη διέλυσε με ιδεολογική εμμονή -θέλω να θυμίσω- τα τέσσερα χρόνια που κυβερνούσε. Τα αποτελέσματα της δικής μας πολιτικής η μεσαία τάξη τα γνωρίζει πάρα πολύ καλά και σίγουρα δεν μπορεί να μας κατηγορήσει ότι δεν είμαστε απολύτως συνεπείς σε αυτά τα οποία δεσμευτήκαμε προεκλογικά.

Νίκος Οικονόμου (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, πάνε δυο χρόνια από το τέλος του λιγνίτη που είχατε πει με ομιλία σας από το βήμα του Ο.Η.Ε. στη Νέα Υόρκη. Το σχέδιο για την απολιγνιτοποίηση που είναι ιδιαίτερα κρίσιμο για την ανάπτυξη όλης της χώρας, αλλά και ιδιαίτερα για εδώ, τη Μακεδονία και ιδιαίτερα την Δυτική Μακεδονία, προέβλεπε την πλήρη απεξάρτηση της χώρας από το λιγνίτη το αργότερο έως το 2028 που σημαίνει κλείσιμο μέχρι τότε όλων των λιγνιτικών μονάδων της χώρας. Θα ήθελα να μας πείτε τι περιλαμβάνει αυτό το σχέδιο και σε ποια φάση βρίσκεστε και αν προλαβαίνετε να το υλοποιήσετε πριν δημιουργηθούν και οικονομικά προβλήματα ενδεχομένως στην περιοχή. Θα ήθελα επίσης και ένα σχόλιο για τις αντιδράσεις που συνεχίζονται τόσο από τη μεριά των κομμάτων όσο και από μερίδα της τοπικής κοινωνίας. Να εκτιμήσω ότι -όπως φάνηκε και από τις αναφορές σας για το θέμα στη χθεσινή σας ομιλία- είστε αποφασισμένος να προχωρήσετε στο σχέδιο μέχρι το τέλος. Έτσι δεν είναι;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Είναι δεδομένο αυτό, όχι μόνο για λόγους περιβαλλοντικούς, αλλά και για λόγους οικονομικούς. Είχαμε προβλέψει την πορεία των πραγμάτων. Ο λιγνίτης, που ήταν η ατμομηχανή της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για μισό αιώνα είναι πολύ ακριβός εκεί που έχουν πάει οι τιμές των δικαιωμάτων ρύπων. Και επειδή η εκτίμησή μας είναι ότι οι τιμές θα συνεχίσουν να ανεβαίνουν ο λιγνίτης δεν είναι επιλογή, σήμερα. Και για αυτό και είχαμε δίκιο όταν πήραμε αυτή την απόφαση η οποία μας επέτρεψε να διεκδικήσουμε και σημαντικούς πόρους για τη δίκαιη μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας. Από εκεί και πέρα θέλω να σας πω ότι στο Υπουργείο Ανάπτυξης υπό το Νίκο Παπαθανάση έχει δημιουργηθεί μια δομή η οποία δρομολογεί όλο το σχέδιο της δίκαιης μετάβασης. Είναι ένα πολύ σύνθετο σχέδιο το οποίο συμπεριλαμβάνει πολλές διαφορετικές πτυχές. Σε πρώτη προτεραιότητα είναι τα εδάφη της Δ.Ε.Η. για να δούμε πως μπορούμε να τα αξιοποιήσουμε. Βέβαια να σας πω ότι υπάρχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για την αξιοποίηση αυτών των εδαφών από βιομηχανίες, από πρωτογενή τομέα, από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας που μπορούν να κατευθυνθούν στην περιοχή. Και οι συνολικοί πόροι ύψους, σχεδόν, 5 δισ. που προορίζονται για τη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη είναι πάρα πολύ σημαντικοί. Ήδη -πρέπει να σας πω- ότι στην αποκατάσταση των εδαφών θα δουλέψουν χιλιάδες άνθρωποι οι οποίοι μέχρι και πριν από κάποια χρόνια, -μέχρι και σήμερα ενδεχομένως- κάποιοι να δούλευαν στα ορυχεία. Έχουμε πλήρη αίσθηση και του κατεπείγοντος, αλλά και της σημασίας που έχει αυτή η διαδικασία της δίκαιης μετάβασης, για να πείσουμε τους πολίτες συνολικά ότι το μέλλον μετά το λιγνίτη είναι

καλύτερο από ό,τι ήταν πριν. Και είναι και ένα προσωπικό μου στοίχημα αυτό. Θα βρεθώ μάλιστα εντός των επόμενων μηνών στην Κοζάνη για να παρουσιάσουμε πολύ αναλυτικά το σχέδιό μας και να συνομιλήσουμε με τους κατοίκους και με τους τοπικούς φορείς. Αναρωτιέμαι όμως αυτοί οι οποίοι μας λένε όχι, η δήθεν φιλοπεριβαλλοντική Αριστερά, τι θέλει; Να συνεχίσουμε να καίμε λιγνίτη; Και ποια είναι η επιλογή; Διότι εδώ αρχίζω και διακρίνω και στα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής έναν απόλυτο παραλογισμό που μου θυμίζει λίγο ακραία πράγματα που ακούω από τους αντιεμβολιαστές. Δεν μπορεί να λέμε όχι στο λιγνίτη από τη μια και να λέμε και όχι στις ανεμογεννήτριες. Πρέπει βεβαίως να συζητήσουμε που θα μπουν οι ανεμογεννήτριες. Αλλά δεν μπορούμε να φανταζόμαστε ότι η ανεμογεννήτρια είναι το επόμενο μεγάλο κακό το οποίο θα συμβεί στη χώρα όταν θα είμαστε εξαρτημένοι από τον ήλιο και τον άνεμο για να μπορέσουμε να καλύψουμε το κενό στην παραγωγή ενέργειας για να πετύχουμε τους στόχους μας. Άρα θα ζητούσα από όλους περισσότερη σοβαρότητα. Καταλαβαίνω απόλυτα την έγνοια και το άγχος των ανθρώπων στη Δυτική Μακεδονία, αλλά θέλω να ξέρουν ότι τελικά -και σύντομα θα γίνει αυτό- η πορεία της περιοχής θα είναι καλύτερη. Είμαστε σε ένα δρόμο χωρίς επιστροφή ως προς τα ορυκτά καύσιμα. Και όσο πιο γρήγορα τον διανύσουμε τόσο καλύτερα θα είναι για τη χώρα.

Γιάννης Μπασκάκης (ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ): Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε. Πέρυσι στην ίδια αίθουσα απαντώντας σε δική μας ερώτηση είχατε πει ότι με το νομοσχέδιο για τα εργασιακά θα ηχήσουν τα τύμπανα του πολέμου. Σύμφωνα με την κριτική της Αντιπολίτευσης και των συνδικάτων αυτή η πρόβλεψή σας επιβεβαιώθηκε. Να περιμένουμε τώρα ρυθμίσεις που θα μεταφέρουν τα τύμπανα του πολέμου και στο χώρο της υγείας; Επιμένει η Κυβέρνηση στην εκχώρηση τομέων υπηρεσιών του Ε.Σ.Υ. σε ιδιώτες ακόμα και μετά την πανδημία η οποία ανέδειξε την ανάγκη ενίσχυσης του δημόσιου Συστήματος Υγείας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν θυμάμαι την απάντηση αυτή -πάντως, έτσι θα είναι όπως το είπατε- αλλά τα τύμπανα του πολέμου δεν ήχησαν και πολύ δυνατά στο ζήτημα του εργασιακού νομοσχεδίου τελικά. Και πιστεύω ότι δεν ήχησαν, διότι τελικά και η Αξιωματική Αντιπολίτευση στήριξε ένα σημαντικό κομμάτι των διατάξεων που φέραμε στη Βουλή, για να θυμίζουμε λίγο και το τι ακριβώς έγινε στην περίπτωση αυτή.

Τώρα, για το Εθνικό Σύστημα Υγείας ίσως κάποιοι ενοχλούνται από το γεγονός ότι στηρίζουμε το Εθνικό Σύστημα Υγείας και θέλουμε να το κάνουμε πιο αποτελεσματικό προς όφελος πρώτα και πάνω από όλα των Ελλήνων πολιτών που το χρησιμοποιούν και φυσικά των ανθρώπων οι οποίοι εργάζονται στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Πρέπει να σας πω ότι κατά τη διάρκεια της πανδημίας υπήρξε συνεργασία, ναι, και με τον ιδιωτικό τομέα με όρους απολύτως συμφέροντες για το ελληνικό Δημόσιο. Είπαμε ότι την ώρα της πανδημίας υπάρχει ένα Εθνικό Σύστημα Υγείας ότι οι δυνάμεις του Ε.Σ.Υ. και του ιδιωτικού τομέα πρέπει να δουλέψουν συντονισμένα. Παντού, σε όλο τον κόσμο, συνεργάζεται ο ιδιωτικός και ο δημόσιος τομέας για

την παροχή της υγείας. Και μίλησα για τον εκσυγχρονισμό του ΕΟΠΥΥ, στον αποδίδω πολύ μεγάλη σημασία. Ο ΕΟΠΥΥ είναι ο μεγάλος αγοραστής υπηρεσιών υγείας και αυτό το οποίο τελικά ενδιαφέρει τον πολίτη είναι να μπορεί να έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας ποιοτικές στο καλύτερο δυνατό κόστος. Άρα αν κάποιος φαντάζεται ότι υπάρχει Σύστημα Υγείας στον κόσμο το οποίο να είναι μόνο δημόσιο χωρίς καμία ιδιωτική συμμετοχή -δεν ξέρω, ίσως στην Κούβα μπορεί να υπάρχει, στη Βόρεια Κορέα- δεν υπάρχει σε καμία άλλη χώρα του κόσμου. Παντού και σε χώρες αριστερόστροφες, όπως η Σουηδία, συνεργάζεται πολύ καλά το Δημόσιο με τον ιδιωτικό τομέα και αυτό πρέπει να πετύχουμε και στην Πατρίδα μας. Άρα καλό είναι στις συζητήσεις αυτές να αποφεύγουμε τα ιδεολογικά στερεότυπα και να βλέπουμε τελικά το αποτέλεσμα. Και το αποτέλεσμα πρέπει να αξιολογείται. Αυτό τελικά ενδιαφέρει τους πολίτες.

Γιάννης Πομώνης (IONIAN TV): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα σας. Ακούσαμε τις ερωτήσεις που έγιναν νωρίτερα, πολλές από αυτές που θα θέλαμε να κάνουμε και εμείς απαντήθηκαν από εσάς. Θέλουμε να εστιάσουμε στον πρωτογενή τομέα γιατί νωρίτερα αναφερθήκατε στην μέριμνά σας που αφορά στην μείωση των εξόδων των ανθρώπων οι οποίοι μένουν στον τόπο τους και φροντίζουν για τα ζώα τους, για τον πρωτογενή τομέα. Εμείς θα εστιάσουμε στην αλιεία ένα άλλο ζήτημα το οποίο είναι βασικός πυλώνας του παραγωγικού ιστού της χώρας μας, η οποία διαθέτει εξάλλου τον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για πολλούς είναι μάλιστα η μοναδική πηγή εισοδήματος, αφού στην χώρα μας δραστηριοποιούνται 15.000 ψαράδες οι οποίοι εξαρτώνται από την θάλασσα για να επιβιώσουν. Τώρα, το φαινόμενο της υπεραλίευσης είναι η ερώτηση μας και αυτό αδειάζει τις θάλασσες και καταστρέφει την οικονομία της αλιείας, όπως παρατηρείται, εκτός των άλλων, στον Πατραϊκό, στον Κορινθιακό κόλπο, αλλά και το Ιόνιο πέλαγος. Πρόσφατα μάλιστα συνδεθήκαμε στο παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης για την Διατήρηση της Φύσης που έγινε στην Μασσαλία. Η ερώτημα μας: Θα υπάρξει μια κοινή στρατηγική, ευρωπαϊκή, ή έχετε κάποιο δικό σας σχέδιο για να καταπολεμηθεί το φαινόμενο της υπεραλίευσης στις περιοχές που προανέφερα; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση σας. Είναι πάρα πολύ ουσιαστική και αφορά πάρα πολλούς συμπολίτες μας. Δεν νομίζω ότι υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η Μεσόγειος συνολικά αντιμετωπίζει προβλήματα υπεραλίευσης. Ουσιαστικά πριονίζουμε το κλαδί πάνω στο οποίο καθόμαστε. Και θα πρέπει να συζητήσουμε με τους επιστήμονες, αλλά και με τους αλιείς μας ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσουμε αυτό το φαινόμενο. Όσες συζητήσεις έχω κάνω με ειδικούς -και έχω ασχοληθεί αρκετά με το θέμα αυτό- με κάνουν να πιστεύω ότι ο καλύτερος τρόπος να το αντιμετωπίσουμε είναι να καθορίσουμε ένα μικρό ποσοστό των θαλασσών μας -ο στόχος είναι το 10% μέχρι το 2030- ως ζώνες απαγόρευσης αλιείας. Πλήρους απαγόρευσης αλιείας. Γιατί το λέω αυτό; Διότι οι ζώνες αυτές ουσιαστικά λειτουργούν ως ένα πεδίο αναπαραγωγής ψαριών, τα οποία προφανώς δεν μένουν μετά μόνο σε αυτή την ζώνη. Πηγαίνουν και αλλού. Δεν περιορίζονται επειδή εμείς

καθορίσαμε μια ζώνη ως ζώνη πλήρους απαγόρευσης της αλιείας. Όπου έχουν δοκιμαστεί τέτοιες πρακτικές το απόθεμα των ψαριών συνολικά στις θαλάσσιες ζώνες έχει αυξηθεί σημαντικά. Άρα νομίζω ότι το μυστικό είναι να πείσουμε τους αλιείς μας ότι αυτό είναι για το καλό τους. Θα υπάρχουν τελικά περισσότερα ψάρια να αλιεύσουν.

Το είδαμε εξάλλου και με τον κορονοϊό. Νομίζω ότι εμπειρικά αν μιλήσετε σε όλους τους αλιείς θα σας πουν ότι η μείωση της ζήτησης, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, αύξησε τα αποθέματα τα οποία έχουμε στις θάλασσες μας. Και το ίδιο πιστεύω ότι μπορεί να γίνει και τώρα. Το που θα γίνουν αυτές οι ζώνες αυτό θα μας το υποδείξουν οι ειδικοί. Αλλά είναι σίγουρα μια συζήτηση που πρέπει να την κάνουμε μαζί με τους αλιείς μας, διότι τελικά αυτό μας ενδιαφέρει, να μάθουμε. Ζούσαμε για χιλιετίες από την θάλασσα. Θα εξακολουθούμε να ζούμε από την θάλασσα. Τα ψάρια και όλα τα προϊόντα της θάλασσας είναι σημαντικότερη πηγή πρωτεΐνης και υγιούς διατροφής. Άρα θα πρέπει να συζητήσουμε με επιστήμονες και με αλιείς ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος να προστατεύσουμε τα αποθέματα μας. Προσωπικά πιστεύω ότι αυτό για το οποίο σας μίλησα, το οποίο προφανώς θα γίνει σταδιακά, κινείται στην σωστή κατεύθυνση.

Κατερίνα Σερέτη (NEWSIT.GR): Καλησπέρα. Το θέμα με τα πλαστά πιστοποιητικά των εμβολιασμών και νόσησης έχει πάρει τελικά μεγαλύτερες διαστάσεις από αυτές που φανταζόμασταν. Γιατρός, Διευθυντής Καρδιοχειρουργικής, χαρακτήρισε όσους τα έχουν προμηθευτεί «ταλιμπάν ζωσμένους με εκρηκτικά». Οι άνθρωποι που τα χορήγησαν είναι βεβαίως μέσα στο χώρο της υγείας και όχι μόνο πάτησαν τον όρκο τους, αλλά παρανόμησαν κιόλας. Το ερώτημα είναι θα αφήσετε την εξέταση των περιπτώσεων αυτών μόνο στα πειθαρχικά συμβούλια ή σκοπεύετε να πάρετε νέα και πιο σκληρά μέτρα εναντίον όσων στρέφονται με τη στάση τους αυτή κατά των συνανθρώπων τους εν μέσω πανδημίας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ίσως θα θυμάστε, κυρία Σερέτη, όταν ήμουν Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης ότι ήμουν ο πρώτος ο οποίος είχε ανακινήσει τότε το ζήτημα των πλαστών πιστοποιητικών βεβαιώσεων που είχαν προσκομίσει οι δημόσιοι υπάλληλοι. Και είχαμε τότε ήδη πολύ συγκεκριμένα και μετρήσιμα αποτελέσματα. Αυτό το οποίο συμβαίνει είναι αδιανόητο. Δεν μπορώ να φανταστώ πώς κάποιος επαγγελματίας της υγείας μπορεί να πλαστογραφεί ένα πιστοποιητικό για να μπορέσει να εξακολουθεί να εργάζεται. Προφανώς θα εξαντλήσουμε την πειθαρχική μας αυστηρότητα και ταυτόχρονα θα κινηθεί και η Δικαιοσύνη. Δεν θεωρώ το φαινόμενο ότι είναι τόσο μαζικό όσο το παρουσιάζετε. Μερικές φορές, ξέρετε, η δημοσιοποίηση των ονομάτων, η χλεύη των συναδέλφων είναι ακόμα πιο ισχυρό αποτρεπτικό μέτρο από μία αυστηρή πειθαρχική ποινή ή από τις αποφάσεις της Δικαιοσύνης στο βαθμό που οι υποθέσεις αυτές καταλήξουν εκεί.

Άγγελος Αγγελίδης (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Καλησπέρα. Τους τελευταίους μήνες παρατηρούμε μία όξυνση σε ό,τι αφορά τη ρητορική με την Αξιωματική Αντιπολίτευση. Ο Αλέξης Τσίπρας σας κατηγόρησε για διχασμό της ελληνικής κοινωνίας. Η Ελληνική Κυβέρνηση του απάντησε ότι ο Αλέξης Τσίπρας είναι ο πιο διχαστικός πολιτικός στη μεταπολιτευτική ιστορία. Τελικά υπάρχει διχασμός στην ελληνική κοινωνία και αν ναι, πώς μπορεί να βελτιωθεί αυτή η κατάσταση η οποία δεν είναι και όμορφη; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Όπως διαπιστώσατε στην ομιλία μου απέφυγα πλήρως να αναφερθώ στον Αρχηγό της Αντιπολίτευσης και στην Αντιπολίτευση και το έκανα σε πολύ περιορισμένο βαθμό και σήμερα. Είναι ξεκάθαρο όμως ότι ο κ. Τσίπρας έχει επιλέξει μία στρατηγική όξυνσης και προσωπικών επιθέσεων στο πρόσωπό μου, στην οικογένειά μου, στην γυναίκα μου, στα παιδιά μου. Μην έχετε καμία αμφιβολία, δηλαδή, ότι όλα αυτά που γράφονται και λέγονται στον οχετό του διαδικτύου σε μεγάλο βαθμό είναι κατευθυνόμενα. Από εκεί και πέρα, δεν μπορώ να παρακολουθήσω αυτή τη λογική. Ξέρω ότι αυτός ο οποίος επιτίθεται με τέτοιους χαρακτηρισμούς συνήθως δεν έχει επιχειρήματα. Αλλά ο κ.Τσίπρας όσο εξακολουθεί να χρησιμοποιεί αυτή τη γλώσσα δεν νομίζω ότι μπορεί να συνομιλήσει πολιτικά μαζί μου. Όχι μόνο μαζί μου νομίζω, ενδεχομένως, και με άλλους πολιτικούς Αρχηγούς. Πρέπει να σας πω ότι αυτή τη στιγμή αισθάνομαι ότι με τον ΣΥΡΙΖΑ μας χωρίζει πολιτικό, αξιακό και πολιτιστικό χάσμα. Αυτό δεν σημαίνει ότι η κοινωνία είναι διχασμένη. Νομίζω είναι μια αντικειμενική διαπίστωση που αφορά τον τρόπο με τον οποίο πορεύεται το κόμμα της Αντιπολίτευσης. Δεν θα υποδείξω εγώ στον κ. Τσίπρα τι θα κάνει. Αλλά δικό μου χρέος είναι να ενώσω και να συνομιλήσω με την κοινωνία. Και να προσπαθώ όσο γίνεται να αποφεύγω εντάσεις αχρειαστες τις οποίες η κοινωνία νομίζω απορρίπτει. Αν κάποιος φαντάζονται ότι το 2021 είναι 2011 και ότι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα κύμα νεοαγανακτισμένων το οποίο θα καταλάβει πλατείες και θα «πυροβολεί» συλλήβδην το πολιτικό σύστημα είναι βαθιά γελασμένοι. Έχει προχωρήσει η κοινωνία, δεν είναι εκεί. Θέλει ηρεμία, θέλει κανονικότητα με την καλή έννοια της λέξης, να μπορεί ο καθένας να προσβλέπει σε ένα καλύτερο μέλλον για αυτόν και τα παιδιά του. Για αυτό θα εξακολουθώ να απορρίπτω αυτού του είδους την ρητορική. Αλλά από εκεί και πέρα φαντάζομαι ότι θα βρεθείτε σε αυτή την αίθουσα και την επόμενη Κυριακή και μπορείτε να ρωτήσετε τον κ. Τσίπρα τι ακριβώς επιδιώκει με όλους αυτούς τους προσωπικούς χαρακτηρισμούς.

Γιώργος Ρούστας (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Λάρισας) : Καλό μεσημέρι, Πρόεδρε. Η κλιματική κρίση επηρεάζει πολλούς κλάδους, πρωτίστως τον πρωτογενή τομέα. Όλοι συμφωνούν ότι η ελληνική γεωργία χρειάζεται ένα master plan, ένα σχέδιο για παράδειγμα χρειάζεται η διαχείριση των νερών. Ιδιαίτερα στον Θεσσαλικό κάμπο η λειψυδρία είναι ένα έντονο πρόβλημα, επιβαρύνει το κόστος παραγωγής. Επίσης, ενόψει της νέας Κ.Α.Π. χρειάζεται μια κατευθυντήρια γραμμή για το ποιες καλλιέργειες πρέπει να ενισχυθούν, να στηριχθούν. Να αναφέρω, για παράδειγμα, ότι φέτος επειδή υπάρχουν καλές τιμές στο σιτάρι και στο

βαμβάκι, ενδεχομένως, οι περισσότεροι παραγωγοί να στραφούν σε αυτά τα προϊόντα και έτσι ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης του χρόνου θα λειτουργήσει αποθαρρυντικά και θα μειώσει τις τιμές. Μια ακόμη απόδειξη του πόσο αναγκαίο είναι ένα εθνικό σχέδιο για τη γεωργία είναι η κουβέντα που γίνεται για τις αναδασώσεις στα καμένα. Είπατε και πριν ότι, για παράδειγμα, το πευκοδάσος θα το αφήσετε να αναγεννηθεί από μόνο του, αλλά υπάρχει και μια συζήτηση ότι ίσως θα μπορούσαν να μπουν παραγωγικά δέντρα που θα δώσουν ένα επιπλέον εισόδημα στον αγρότη. Όλα αυτά λοιπόν δείχνουν ότι είναι απαραίτητο ένα εθνικό σχέδιο γιατί εμπλέκονται αρκετά Υπουργεία, περιβάλλον, κλιματική κρίση, αγροτική ανάπτυξη. Το ιδανικό θα είναι ότι αυτό το master plan θα μπορούσαν να το κάνουν οι Περιφέρειες, τα Επιμελητήρια, τοπικοί φορείς που γνωρίζουν τις δυνατότητες της κάθε περιοχής. Υπάρχουν, όμως, αντικειμενικές δυσκολίες γιατί για παράδειγμα, στα νερά το ζήτημα, δεν μπορεί να λυθεί τοπικά. Πώς, λοιπόν, θα δημιουργηθεί αυτό το σχέδιο, αυτό το master plan; Σκοπεύετε να το προχωρήσετε άμεσα και με ποιο τρόπο; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αυτό το οποίο περιγράφετε ουσιαστικά είναι το πλαίσιο της νέας Κ.Α.Π. όπως εξειδικεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης σε συζητήσεις σε όλες τις Περιφέρειες με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Πράγματι, αυτό το οποίο περιγράφετε είναι ένα πολύ σύνθετο έργο το οποίο προϋποθέτει συνεργασία πολλών φορέων. Η διαχείριση των υδάτων, παραδείγματος χάριν, στο Θεσσαλικό Κάμπο είναι μία πολύ πονεμένη ιστορία, όπως ξέρετε. Νομίζω ότι με την ελπίδα ενός έργου τεχνικά, αλλά και συνταγματικά εξαιρετικά δύσκολου, της εκτροπής δηλαδή, της μερικής μεταφοράς νερού από την Δυτική στην Ανατολική Ελλάδα, σπαταλήσαμε πάρα πολύ νερό. Και σήμερα ακόμα, έχουμε τεράστιες απώλειες στα δίκτυα και οι παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν είναι πρώτα και πάνω από όλα σε αυτή την κατεύθυνση. Να δούμε πώς μπορούμε να διαχειριστούμε καλύτερα το νερό το οποίο έχουμε. Να δούμε αν έχουμε τη δυνατότητα νομικά να απεμπλέξουμε το έργο αυτό, το οποίο πιστεύω ότι έχει χρησιμότητα επί της αρχής. Και σίγουρα τμήματά του, όπως το φράγμα της Μεσοχώρας ως υδροηλεκτρικό έργο, πρέπει να λειτουργήσουν. Έχουμε δαπανήσει παραπάνω από 500 εκατ. ευρώ σε αυτή την υποδομή και χρειαζόμαστε παραπάνω υδροηλεκτρική ενέργεια. Θυμίζω ότι και τα νερά είναι Ανανεώσιμη Πηγή Ενέργειας. Από εκεί και πέρα έχει πάρα πολλές σύνθετες πτυχές αυτό το οποίο περιγράφετε. Αυτό το οποίο πρέπει να σας πω, όμως, είναι ότι το όραμα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης -που είναι και το δικό μου όραμα- για μία σύγχρονη φιλική προς το περιβάλλον γεωργία, για ένα πρωτογενή τομέα -ο οποίος κάνει πράξη αυτό που λέμε «από το αγρόκτημα στο πιάτο»- αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας μας. Και βέβαια αυτό το οποίο λέτε, για μία σειρά από τιμές είμαστε «όμηροι», με την καλή έννοια, των χρηματιστηριακών τιμών είναι σωστό. Θα έχουμε καλές χρονιές, θα έχουμε λιγότερο καλές. Υποχρέωσή μας είναι να μειώσουμε το κόστος και να αυξήσουμε την παραγωγικότητά μας. Και αυτό μπορεί να γίνει με

χρήση της τεχνολογίας, με έξυπνη γεωργία, με καλύτερη εκπαίδευση και καλύτερη κατάρτιση. Και προσβλέπω πολύ στους νέους αγρότες μας.

Και ναι, χρειάζεται παραπάνω στήριξη. Θα πρέπει να γίνουν στοχευμένες προσλήψεις στον τομέα αυτό γεωπόνων, κτηνιάτρων. Πρέπει να γίνουν και δεν είναι μεγάλοι οι αριθμοί σε σχέση με το πρόγραμμα των προσλήψεων συνολικά στο Δημόσιο. Ια έχουν όμως σημαντικότατο θετικό αναπτυξιακό αποτύπωμα.

Γιώργος Σολάρης (CYCLADES24): Κύριε Πρωθυπουργέ, σας καλησπερίζω από τις Κυκλάδες, τη Σύρο, την πλατεία Μιαούλη για το «CYCLADES24». Η φετινή τουριστική περίοδος ήταν εξαιρετικής γνωστό ότι εμπεριείχε πολλές αβεβαιότητες και προκλήσεις. Ωστόσο οι Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα, ως ναυαρχίδα του ελληνικού τουρισμού και ατμομηχανή της ελληνικής οικονομίας, εν μέσω πανδημίας κράτησαν ψηλά τον πήχη με τα περισσότερα νησιά να ξεπερνούν τα ποσοστά του 2019. Είδαμε πρόσφατα τους Financial Times να δίνουν μια εικόνα θεαματικής αύξησης του τουρισμού με την εφημερίδα να χαρακτηρίζει την Ελλάδα νικήτρια στον αγώνα της ανάκαμψης. Είναι αυτή η πραγματικότητα; Ο τουρισμός άντεξε; Ο Αύγουστος έδειξε ότι είναι μήνας ορόσημο στα έσοδα του Κράτους. Τουλάχιστον αυτό ισχύει για εδώ, εμάς, στις Κυκλάδες. Τι περιμένουμε, όμως, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο που είναι δύο μήνες κατά τους οποίους συνεχίζονται οι τουριστικές ροές προς την χώρα; Και μπορούν πράγματι τα νησιά να εξυπηρετήσουν τόσο μεγάλο αριθμό επισκεπτών; Αντέχουν; Και πως μπορεί να καταστεί πιο ανταγωνιστικό το τουριστικό προϊόν;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχετε δίκιο. Κερδίσαμε το στοίχημα του τουρισμού. Το κερδίζουμε μάλλον, για να είμαι πιο ακριβής. Και ο Σεπτέμβριος φαίνεται να είναι πολύ καλός και οι ενδείξεις για τον Οκτώβριο είναι εξίσου θετικές. Κερδίσαμε το στοίχημα διότι είχαμε σχέδιο. Προετοιμαστήκαμε πολύ συστηματικά. Από το ψηφιακό πιστοποιητικό το οποίο πρώτοι εμείς δρομολογήσαμε, από τον Ιανουάριο αυτής της χρονιάς, όταν κανείς δεν σκεπτόταν πως θα ταξιδέψουν το Καλοκαίρι, μέχρι την πολύ ξεκάθαρη επικοινωνία μας και τα σαφή πρωτόκολλα. Ανοίξαμε τον τουρισμό με ασφάλεια και νομίζω ότι οι άνθρωποι του τουρισμού αυτό το εκτιμούν. Αναγνωρίζουν ότι σε πολλές περιοχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και των Κυκλάδων και της Σύρου, ότι τον Αύγουστο πήγαμε καλύτερα από ό,τι πήγαμε το '19. Δεν είμαι σε θέση, ακόμα, να κάνω τουριστικό ταμείο. Πιστεύω, όμως, ότι θα ξεπεράσουμε τους στόχους που είχαμε θέσει στον Προϋπολογισμό σχετικά με την τουριστική περίοδο. Αλλά θίξατε ένα άλλο θέμα. Το οποίο εμένα προσωπικά με απασχολεί πάρα πολύ. Νομίζω ότι φέτος αυτό το οποίο πετύχαμε μέσα στην πανδημία ήταν ότι είχαμε περισσότερα εισοδήματα χωρίς κατ' ανάγκη να είχαμε την ίδια αύξηση των επισκεπτών. Και αυτό είναι σημαντικό. Πρέπει να μην μετράμε την επιτυχία μιας τουριστικής περιόδου μόνο με τον αριθμό των αφίξεων, αλλά με το πόσα χρήματα έχουν δαπανήσει οι επισκέπτες μας στην Πατρίδα μας.

Αν θέλουμε να μετακινήσουμε το τουριστικό μας προϊόν πιο υψηλά στην αλυσίδα αξίας, σε αυτό πρέπει να στοχεύουμε. Και πρέπει να το κάνουμε με πλήρη σεβασμό στο περιβάλλον, στην πολιτιστική μας κληρονομιά και στις δυνατότητες σημαντικών προορισμών να υποδεχθούν επισκέπτες, ειδικά τους δύσκολους μήνες του Ιουλίου και του Αυγούστου. Θέλω να σας μιλήσω πολύ ειλικρινά. Υπάρχουν προορισμοί που φτάνουν στα απόλυτα όρια τους, αν δεν τα έχουν ξεπεράσει. Δεν θα διστάσουμε για κάποιους από αυτούς τους προορισμούς, που βρίσκονται κατ' εξοχήν στις Κυκλάδες, να πάρουμε πιο δραστικά μέτρα. Αν πρέπει, δηλαδή, να φτάσουμε στο σημείο να αυξήσουμε το κόστος πρόσβασης -να δώσω ένα παράδειγμα- στην κρουαζιέρα για προορισμούς οι οποίοι αυτή την στιγμή δεν μπορούν να υποστηρίξουν πέντε κρουαζιερόπλοια ταυτόχρονα δεν θα διστάσουμε να το κάνουμε. Το κάνουν και άλλες χώρες πια. Πρέπει να προστατεύσουμε τον πυρήνα του προϊόντος μας. Θα φτάσουμε στο σημείο να έχουμε το ανάποδο πρόβλημα. Δηλαδή να έχουμε τόσο μεγάλη προσέλευση επισκεπτών που να πρέπει να τους διαχειριστούμε με ένα διαφορετικό τρόπο.

Επειδή όμως είμαστε μία Κυβέρνηση που μας αρέσει να κοιτάμε μπροστά και να προγραμματίζουμε μπροστά πιστεύω ότι αυτή θα είναι μία από τις προκλήσεις που θα χρειαστεί να σχεδιάσουμε για το επόμενο Καλοκαίρι και πρέπει να τη σχεδιάσουμε από τώρα.

Αντώνης Φουρλής (HUFFINGTON POST): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σας ρωτήσω εάν ευσταθούν οι δημοσιογραφικές πληροφορίες που αναφέρουν ότι διεξάγεται σε πενταετή και όχι ετήσια βάση η συζήτηση για ανανέωση της αμυντικής συνεργασίας της Ελλάδος με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι κάτι που δεν έχει συμβεί στο παρελθόν, το πενταετές πλαίσιο. Και πώς συνδυάζεται, αν συνδυάζεται αυτή η συνεργασία, με την αναβάθμιση της αμυντικής συνεργασίας με την Γαλλία που ήδη υλοποιείται στο μεταξύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Οι πληροφορίες είναι ακριβείς. Συζητάμε για μία πενταετή επέκταση της συμφωνίας της αμυντικής συνεργασίας, ώστε να μην πρέπει να την ανανεώνουμε σε ετήσια βάση. Αυτό επιτρέπει και στα δύο μέρη καλύτερο προγραμματισμό. Σημαντικότερη παρουσία πιστεύω και των Ηνωμένων Πολιτειών και στην Πατρίδα μας, ενδεχομένως και σε σημεία στα οποία μέχρι σήμερα δεν έχουν παρουσία. Και μία επιβεβαίωση της στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών που, νομίζω, ότι βρίσκεται στο καλύτερο σημείο που ήταν ποτέ. Και λόγω της βούλησης του Προέδρου Μπάιντεν, αλλά κυρίως λόγω μίας σημαντικότητας στήριξης από πλευράς Κογκρέσου στα δίκαια ελληνικά αιτήματα στην Ανατολική Μεσόγειο.

Πιστεύω ότι η Ελλάδα εμφανίζεται σήμερα στην Ουάσιγκτον ως ένας πολύ αξιόπιστος συνομιλητής στην Ανατολική Μεσόγειο και πιστεύω ότι η αμυντική συνεργασία, η πενταετής

ανανέωσή της, θα είναι μία αμοιβαία επιβεβαίωση ότι αυτές οι συμφωνίες θα λειτουργήσουν προς όφελος και των δύο μερών.

Αυτό σε καμία περίπτωση δεν κλείνει την πόρτα σε άλλες στρατηγικές συμφωνίες. Γνωρίζετε ότι έχουμε μία πολύ στενή στρατηγική σχέση με την Γαλλία. Και επίσης πρέπει να σας πω ότι και η όλη συζήτηση η οποία γίνεται για τη στρατηγική αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μια συζήτηση που θέλει να βρει την Ελλάδα πρωταγωνίστρια.

Είμαστε μία χώρα που δαπανά πάνω από το 2% του Α.Ε.Π. μας σε άμυνα. Και αν η Ευρώπη θέλει να προχωρήσει κάποια στιγμή στο να έχει πραγματικές επιχειρησιακές δυνατότητες η Ελλάδα πρέπει να συμμετέχει σε αυτή την προσπάθεια. Και χαίρομαι γιατί και ο Πρόεδρος Μακρόν, με τον οποίο -όπως ξέρετε- έχω μία πολύ καλή, στενή, προσωπική σχέση, κινείται ακριβώς σε αυτή την κατεύθυνση.

Λίνα Κλείτου (BLUE SKY): Καλό μεσημέρι, κύριε Πρόεδρε. Θέλω να επανέλθω στο θέμα των πρόσφατων καταστροφικών πυρκαγιών που σας οδήγησαν σε έναν περιπετειώδη ανασχηματισμό και στη σύσταση του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Μας περιγράψατε σε ερωτήσεις που τέθηκαν νωρίτερα το πρόγραμμα που έχετε ή τους στόχους που έχετε για την αποκατάσταση των πληγεισών περιοχών. Όμως αυτό το Υπουργείο το οποίο, εσείς έχετε, χαρακτηρίσει υψίστης σημασίας αφορά στο σύνολο της Επικράτειας στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και την προστασία του περιβάλλοντος. Θέλω, λοιπόν, να μου πείτε ποιο είναι το σχέδιο το οποίο θα εκπονήσετε για όλα αυτά τα οποία έχετε περιγράψει ότι είναι σημαντικά. Να μας δώσετε περισσότερες πληροφορίες. Και το κυριότερο, θέλω να μου πείτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιό σας. Τι είναι εκείνο που σας κάνει να αισιοδοξείτε ότι δεν θα βρεθείτε στη δύσκολη θέση πολύ σύντομα να ξανά ζητήσετε συγγνώμη από τον ελληνικό λαό.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Το σχέδιό μας το έχουμε παρουσιάσει αναλυτικά και πρέπει να σας πω ότι ήδη δρομολογείται και πριν από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού. Θα επαναλάβω ότι το πρόγραμμα «ΑΙΓΙΣ» είχε ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Προφανώς δεν είχε δρομολογηθεί, αλλά το σχέδιο υπάρχει. Η τεχνογνωσία υπάρχει και πιστεύω ότι υπάρχουν και τα πρόσωπα τώρα τα οποία μπορούν να ηγηθούν αυτής της προσπάθειας σε εθνικό, αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Γιατί μιλάω για το ευρωπαϊκό επίπεδο; Το rescEU, ο ευρωπαϊκός μηχανισμός αμοιβαίας συνδρομής πολιτικής προστασίας αποτελούσε μια πολύ σημαντική κατάκτηση της Ευρώπης και οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον Χρήστο Στυλιανίδη. Όμως κάπου στις διαπραγματεύσεις οι οποίες έγιναν τον περασμένο Ιούλιο βρέθηκε ο «φτωχός συγγενής». Όταν κόπηκαν πόροι στη μεγάλη διαπραγμάτευση κόπηκαν και από το rescEU και αυτό ήταν λάθος. Άρα πρέπει να δούμε σε ποιο βαθμό μπορούμε να εξοικονομήσουμε και ευρωπαϊκούς πόρους για να ενισχύσουμε συνολικά τις ευρωπαϊκές υποδομές μας για την αντιμετώπιση

φυσικών καταστροφών. Να δώσω ένα απτό παράδειγμα. Θέλουμε να αγοράσουμε καινούργια καναντέρ τον τύπο 515 ο οποίος δεν έχει αρχίσει όμως ακόμα να παράγεται. Δεν έχει πετάξει ούτε ένα τέτοιο αεροπλάνο. Για να μπορέσουμε να πάμε στην εταιρεία να της πούμε να βάλει μπροστά τη γραμμή παραγωγής θα ήμασταν πολύ πιο αποτελεσματικοί και θα ήταν πολύ πιο συμφέρουσα μια τέτοια πρωτοβουλία αν πηγαίναμε 5, 6 ευρωπαϊκές χώρες μαζί και αγοράζαμε 30. Ο καθένας όσα θέλει. Εμείς θέλουμε να αγοράσουμε 6 παραδείγματα χάριν. Αυτή την προσπάθεια μπορεί να την αναλάβει ο Χρήστος Στυλιανίδης. Θα πάρει όμως 3-4 χρόνια για να μπορέσουμε να αποκτήσουμε τα αεροπλάνα. Μέχρι τότε θα πρέπει να αρκεστούμε σε νοικιασμένα μέσα -περισσότερα ενδεχομένως για του χρόνου- για να αποκτήσουμε πολύ σύντομα -γιατί αυτό μπορούμε ενδεχομένως να το πετύχουμε και μέσα σε ένα χρόνο- τα μικρά ευέλικτα αεροπλάνα, τους τράκτορες οι οποίοι κουβαλούν σχεδόν 3 τόνους νερού και είναι τα αεροπλάνα της πρώτης προσβολής. Εξαιρετικά αποτελεσματικά, τα δοκιμάσαμε για πρώτη φορά φέτος. Μας έσωσαν από πολλές περιπέτειες. Αναφέρω μόνο κάποια παραδείγματα για το πως θα λειτουργήσουν τα εναέρια μέσα στην επόμενη αντιπυρική περίοδο.

Πρέπει ενδεχομένως να συνεργαστούμε με χώρες όπως η Αυστραλία οι οποίες έχουν φωτιές το Χειμώνα, όταν σε εμάς είναι Καλοκαίρι και αντίστροφα. Θα πρέπει να πετύχουμε περισσότερες συνεργασίες με άλλες ευρωπαϊκές χώρες και για χερσαία και για πεζοπόρα τμήματα. Όπως σας έχω πει είναι δέσμευσή μας να εκπαιδύσουμε άμεσα 500 «δασκομάντος» Σώματα δηλαδή πυροσβεστών τα οποία θα ειδικεύονται στην κατάσβεση πυρκαγιών εντός των δασών. Αλλά αν δεν είμαστε, έτοιμοι, πλήρως στελεχωμένοι το Καλοκαίρι, δεν έχω καμία δυσκολία να κάνω μία συνεργασία με χώρες όπως η Ρουμανία, η Σλοβακία, και να έχω σε μόνιμη βάση εδώ κάποιους ανθρώπους οι οποίοι θα μας υποστηρίξουν σε περίπτωση που τους χρειαστούμε, αχρείαστοι να είναι. Θα πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι δεν θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε πάλι πολλές μεγάλες φωτιές χωρίς να έχουμε τα μέσα να το κάνουμε.

Και βέβαια μίλησα πριν πολύ αναλυτικά για τα θέματα της πρόληψης, της χρήσης της τεχνολογίας και βέβαια μίας αντίληψης για την Πολιτική Προστασία που δεν περιορίζεται μόνο στις φωτιές, αφορά τις πλημμύρες, αφορά, ο μη γένοιτο, τα βιομηχανικά ατυχήματα, αφορά τους σεισμούς, είμαστε μία σειсмоγενής χώρα.

Και για αυτό και ίσως προσέξατε ότι στο Προεδρικό Διάταγμα σύστασης του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης ο Οργανισμός Αντισεισμικής Προστασίας περιέρχεται πια στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Διότι οι σεισμοί είναι μία ακόμα έκφανση του προβλήματος που αντιμετωπίζουμε στη χώρα μας όπου η Πολιτική Προστασία παρεμβαίνει.

Άρα, έχουμε σχέδιο, έχουμε τους ανθρώπους, έχουμε τη βούληση. Δεν μπορεί κανείς να τα βάλει με τη φύση -αυτό το είδαμε πολύ καλά- αλλά μπορεί σίγουρα να περιορίσει τις επιπτώσεις της οργισμένης φύσης βραχυπρόθεσμα και σίγουρα μακροπρόθεσμα με τις πολιτικές μας συνολικά για την κλιματική αλλαγή.

Κώστας Πασίσης (PRESIDENT.GR): Κύριε Πρόεδρε, το τελευταίο διάστημα υπήρξε μία μεγάλη σύγκρουση μεταξύ Κυβέρνησης και Αντιπολίτευσης για το νέο ασφαλιστικό. Τελικά είναι τζόγος, όπως λέει η Αντιπολίτευση ή η νέα γενιά θα λάβει καλύτερες συντάξεις;

Και ένα παρεμφερές ερώτημα. Σήμερα σας παρακολουθούν πολλοί εργαζόμενοι που ετοιμάζονται να βγουν στη σύνταξη και αγωνιούν για το χρόνο που θα την πάρουν τη σύνταξή τους. Έχετε να τους πείτε κάτι; Στην ερώτηση, κύριε Πρόεδρε, περιλαμβάνω και τις ήδη εκκρεμείς συντάξεις. Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το δεύτερο κομμάτι ξέρετε ότι ο Υπουργός Εργασίας από τότε που πήγε στο Υπουργείο ανέλαβε ως πρώτη πολιτική προτεραιότητα την επιτάχυνση της απονομής των συντάξεων και έχουμε ήδη διπλασιάσει το ρυθμό. Απονέμουμε 20.000 συντάξεις το μήνα από εκεί που απονέμαμε 10.000. Θέλουμε να πάμε στις 30.000 και κλείνουμε εκκρεμότητες από το παρελθόν. Νομίζω ότι αυτό το ζήτημα εντός των επόμενων μηνών θα το έχουμε αντιμετωπίσει δραστικά. Από εκεί και πέρα στο πρώτο σας ερώτημα προφανώς και δεν είναι τζόγος από τη στιγμή που υπάρχει η εγγύηση του Κράτους ότι δεν μπορεί κανείς να χάσει το κεφάλαιο το οποίο θα έχει καταβάλλει στο δικό του κουμπάρα. Θα πρέπει να αναγνωρίσουμε, όμως, ότι αυτά τα συστήματα, τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα, ειδικά έτσι όπως το έχουμε σχεδιάσει με πολύ αυστηρό έλεγχο, με κρατικό φορέα ο οποίος θα κάνει τις επενδύσεις, δίνουν κατά κανόνα υψηλότερες αποδόσεις από ότι οι αποδόσεις του αναδιανεμητικού συστήματος. Για αυτό και είναι συστήματα τα οποία χρησιμοποιούνται πρακτικά παντού στον κόσμο. Δεν συζητάμε για ιδιωτικοποίηση της ασφάλισης. Ο πρώτος πυλώνας παραμένει δημόσιος και αναδιανεμητικός. Μιλάμε για την επικουρική ασφάλιση και μιλάμε πρωτίστως για τους νέους συμπολίτες μας. Είμαι απολύτως πεπεισμένος ότι αυτό είναι το σωστό. Θα παρέχει σημαντικότερους πόρους στην ελληνική οικονομία, οι οποίοι θα επενδυθούν πάλι στις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας και τελικά θα έχουν καλύτερες συντάξεις τα νέα παιδιά, όταν με το καλό βγουν στην σύνταξη.

Σπύρος Μουρελάτος (ΑΘΗΝΑΪΚΟ-ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ): Καλησπέρα. Θέλω να επανέλθω, αν μου επιτρέπετε, στο μεταναστευτικό. Άκουσα με προσοχή τις απαντήσεις που δώσατε σε ό,τι αφορά το σκέλος Τουρκίας σε αυτή την πολυπαραγοντική, απαιτητική εξίσωση σε κάθε περίπτωση. Αλλά επειδή έχουμε τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν, οι οποίες δημιουργούν ανησυχία ανά τον κόσμο, θέλω να ρωτήσω το εξής. Μάλιστα είναι διττό το ερώτημα. Θέλω να ρωτήσω αν αισθάνεστε σίγουρος πως έχετε εξασφαλισμένη την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη. Το

ρωτώ αυτό γιατί θυμάμαι μια διχογνωμία που είχατε πρόσφατα στην Σλοβενία με τον κ. Σασόλι, σε ό,τι αφορά τις μεταναστευτικές ροές. Και θέλω να ρωτήσω επίσης αν αισθάνεστε σιγουριά για την εγχώρια διάσταση. Αν τα νησιά μας, της πρώτης υποδοχής, είναι έτοιμα σε κάθε περίπτωση. Αν έχει προχωρήσει, το κυβερνητικό πρόγραμμα, γιατί θυμίζω πως είχαμε και επεισόδια πριν από ενάμιση χρόνο σε Χίο και Μυτιλήνη. Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κατ' αρχάς η κατάσταση στα νησιά σήμερα δεν έχει καμία σχέση με την κατάσταση πριν από ενάμιση χρόνο. Είναι κάτι το οποίο το πιστοποιούν και οι πιο κακοπροαίρετοι επικριτές της Κυβέρνησης. Είναι πολύ καλύτερη. Και βέβαια ήμασταν πολύ ειλικρινείς με τους νησιώτες μας, ότι θα υπάρχουν μόνιμες δομές υποδοχής προσφύγων και μεταναστών στα νησιά. Στην Σάμο, ας πούμε, η καινούργια δομή, ολοκληρώνεται ήδη. Αυτό θα μας επιτρέψει -και πιστεύω ότι θα έχω την ευκαιρία να επισκεφθώ το νησί- στους επόμενους δύο μήνες να κλείσουμε επιτέλους την δομή στο Βαθύ, να την αποδώσουμε πίσω, στον Δήμο. Να απελευθερώσουμε τον χώρο και να εγκαινιάσουμε την καινούργια δομή που λειτουργεί με απόλυτη ασφάλεια στο κέντρο του νησιού, μακριά από κατοικημένες περιοχές. Το ίδιο που πετύχαμε μετά από πολλές διαβουλεύσεις και στην Μυτιλήνη, ενώ στην Κω και στην Λέρο τα έργα ήδη προχωρούν. Και στην Χίο έχουμε κάνει σημαντική πρόοδο. Άρα στα πέντε νησιά θα έχουμε μόνιμες δομές. Και φυσικά θέλω να θυμίσω ότι το αντιστάθμισμα είναι ότι τα πέντε νησιά έχουν χαμηλότερο Φ.Π.Α., τον οποίο έχουμε πια διασφαλίσει για όσο θα υπάρχουν δομές υποδοχής προσφύγων στα νησιά. Άρα υποδομές, σε περίπτωση που βρεθούμε αντιμέτωποι με ένα νέο κύμα, έχουμε. Δεν εκτιμώ, όμως, ότι αυτό θα γίνει για τους λόγους που σας ανέλυσα πριν.

Ως προς την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη: Βεβαίως υπάρχει ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, αλλά τη δουλειά την κάνουμε εμείς. Τη δουλειά την κάνει το Λιμενικό, την κάνει η Αστυνομία, την κάνουν οι Ένοπλες Δυνάμεις και αυτό θα εξακολουθεί να γίνεται. Υπάρχει ευρωπαϊκή αλληλεγγύη ως προς την οικονομική στήριξη της προσπάθειάς μας και τη χρηματοδότηση των κέντρων υποδοχής. Αλλά η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή αλληλεγγύη που θα μπορούσαμε να είχαμε θα ήταν η συμφωνία στο νέο Σύμφωνο Μετανάστευσης και Ασύλου το οποίο με δίκαιο τρόπο θα κατανέμει υποχρεώσεις και δικαιώματα σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη για την αντιμετώπιση αυτού του σύνθετου προβλήματος. Διότι -θα το ξαναπώ- δεν γίνεται να υπάρχουν ευρωπαϊκές χώρες που να θεωρούν ότι η Ελλάδα πρέπει μόνη της να λύσει αυτό το πρόβλημα και δεν τους αφορά καθόλου επειδή θεωρούν οι ίδιοι ότι μπορούν να κρατούν τα σύνορά τους ασφυκτικά, ερμητικά κλειστά.

Δεν είμαι αισιόδοξος ότι θα πετύχουμε ομοφωνία στο Συμβούλιο. Αλλά αυτή θα ήταν η καλύτερη ένδειξη ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, να συμφωνήσουμε τουλάχιστον ότι έχουμε κοινούς κανόνες ασύλου και ότι κάθε χώρα με τον τρόπο της συνεισφέρει στην προσπάθεια διαχείρισης ενός προβλήματος που δεν είναι μόνο ελληνικό, δεν είναι μόνο ιταλικό, είναι

ευρωπαϊκό. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θα επαναλάβω ότι εμείς θα κάνουμε αυτό το οποίο πρέπει.

Αμαλία Κάτζου (NEWSBOMB.GR): Καλησπέρα σας, κύριε Πρόεδρε. Σε λίγες ημέρες φιλοξενείται στην Αθήνα η Σύνοδος των ηγετών του EUmed. Φιλοδοξείτε ότι η φετινή αυτή συνάντηση μπορεί να αποτελέσει μία αφετηρία για κάποια μηνύματα, ουσιαστικά για πρωτοβουλίες όσον αφορά την κλιματική κρίση στη Μεσόγειο; Και τι σημαίνει αυτή η Σύσκεψη και η Συνδιάσκεψη για το ρόλο, τον γεωπολιτικό, της χώρας; Θα συνεχίσετε σε αυτό το μονοπάτι που έχετε ξεκινήσει; Ποιοι θα συμμετέχουν επίσης και τι φιλοδοξείτε να περάσει μέσα από αυτή τη Σύνοδο; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κάθε χρόνο βρίσκονται σε διαφορετική χώρα οι ηγέτες των επτά πλέον Μεσογειακών χωρών, εμείς διευρύνουμε τη σύνθεση. Συμπεριλάβαμε και την Κροατία και τη Σλοβενία ως Μεσογειακές χώρες. Η μεν Κροατία εμφανώς χώρα στην Αδριατική. Η Σλοβενία με μικρότερη ακτή, αλλά τυπικά λογίζεται ως Μεσογειακή χώρα. Άρα θα είμαστε εδώ εννέα Αρχηγοί κρατών και Κυβερνήσεων -ίσως δεν μπορέσει να έρθει ο κ. Κόστα διότι έχει εκείνη την ημέρα περιφερειακές και δημοτικές εκλογές στην Πορτογαλία- για να συζητήσουμε τα τρέχοντα ζητήματα που αφορούν τη Μεσόγειο και τα γεωπολιτικά ζητήματα. Όπως κάναμε και πέρσι, θέλω να θυμίσω, όταν βρεθήκαμε στην Κορσική. Αλλά και σε μία έκτακτη Σύνοδο την οποία κάνουμε για τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και του πώς μπορούμε να συνεργαστούμε καλύτερα για την αντιμετώπισή τους. Θα έλεγα ότι είναι μία συνέχεια της συζήτησης η οποία έγινε στη Μασσαλία ως προς την προστασία της βιοποικιλότητας και της συζήτησης που, ήδη, σας ανέπτυξα για τη δυνατότητα και την ανάγκη να συνεργαστούμε καλύτερα και στο επίπεδο της πολιτικής προστασίας ειδικά για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών. Άρα θα έχουμε μία πολύ πλούσια ατζέντα. Τυχαίνει να είναι φέτος η σειρά μας να οργανώσουμε αυτή τη συζήτηση. Και φυσικά πάντα αυτές οι συναντήσεις μας δίνουν τη δυνατότητα να ευθυγραμμιστούμε καλύτερα ως προς τις ευρωπαϊκές πολιτικές που μπορούμε να ακολουθήσουμε.

Φίλιππος Πανταζής (EURO2DAY.GR): Να πάω στο θέμα της ανεργίας. Εχθές μιλήσατε για τη μείωσή της κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες. Ωστόσο ανησυχείτε για το ενδεχόμενο αυτή η τάση να αντιστραφεί με δεδομένο ότι σταματά σιγά-σιγά η απαγόρευση μείωσης του προσωπικού σε εταιρείες που είχαν κρατική στήριξη; Επίσης, τονίσατε την ανάγκη να λυθεί η αντίφαση από τη μια των περισσότερων ανέργων πτυχιούχων και από την άλλη των λιγότερων εξειδικευμένων στελεχών. Ποιές πρωτοβουλίες σκέφτεστε να πάρετε, εξετάζετε, για αυτό το θέμα πλην της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής στα Πανεπιστήμια, των ΙΕΚ και των πρότυπων ΕΠΑΛ που είπατε εχθές; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το δεύτερο ερώτημά σας υπάρχουν σημαντικότεροι διαθέσιμοι πόροι στο Ταμείο Ανάκαμψης για ζητήματα επανεκπαίδευσης, κατάρτισης και ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, πολλές από τις οποίες δρομολογεί ήδη ο ΟΑΕΔ, ο οποίος πρέπει να σας πω ότι κάνει μια εξαιρετική δουλειά. Μετατρέπεται από έναν παθητικό Οργανισμό σε έναν Οργανισμό που διαμορφώνει ουσιαστικές πολιτικές για την εργασία. Το ζήτημα εδώ δεν είναι μόνο πως θα εκπαιδύσουμε τα παιδιά μας όταν θα μπαίνουν στο Πανεπιστήμιο, είναι τι θα κάνουμε και με ανθρώπους οι οποίοι αυτή τη στιγμή έχουν τελειώσει τις σπουδές τους, έχουν ένα συγκεκριμένο βιογραφικό, αλλά παρά ταύτα υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων τους και των αναγκών της αγοράς εργασίας. Άρα εκεί υπάρχει πάρα πολύ σημαντική δουλειά να γίνει σε αυτή την κατεύθυνση.

Τώρα, στο πρώτο σας ερώτημα, θεωρώ ότι όσο η οικονομία αναπτύσσεται με αυτούς τους ρυθμούς η ανεργία θα περιορίζεται. Από εκεί και πέρα δεν μπορώ να είμαι ικανοποιημένος από το γεγονός ότι εξακολουθούμε να έχουμε μια ανεργία της τάξεως του 14%. Πρέπει να επισημάνω το γεγονός ότι έχουμε το μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων, σήμερα, στη χώρα που είχαμε τα τελευταία 10 χρόνια. Αλλά πρέπει να πάμε πολύ καλύτερα.

Οι νέες θέσεις εργασίας θα στελεχωθούν και από νέα παιδιά τα οποία είναι στην Ελλάδα, αλλά πιστεύω και από νέα παιδιά που θα γυρίσουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα. Για πρώτη φορά έχουμε ουσιαστικές ενδείξεις αντιστροφής του brain drain που μάζισε τη χώρα τα τελευταία χρόνια, την τελευταία δεκαετία. Μιλούσα με τον CO της Pfizer τον Άλμπερτ Μπουρλά και μου έλεγε ότι 1 στους 4 που κάνει αίτηση τώρα για τις νέες θέσεις που έχουν ανοίξει εδώ στη Θεσσαλονίκη είναι νέα παιδιά από το εξωτερικό που θέλουν να γυρίσουν στην Πατρίδα τους. Αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό. Διότι για εμένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα είναι το ανθρώπινο κεφάλαιο. Το ανθρώπινο κεφάλαιο είναι και στην Ελλάδα, αλλά είναι και Έλληνες στο εξωτερικό οι οποίοι μπορούν να γυρίσουν και να γίνουν συμμετοχοί σε αυτή τη μεγάλη αναπτυξιακή προσπάθεια. Άρα, για εμένα το ζήτημα είναι της ευθυγράμμισης των αναγκών της αγοράς εργασίας με την προσφορά εργασίας μέσω επανεκπαίδευσης, επανακατάρτισης, πιστοποίησης. Γίνεται μια πολύ σημαντική δουλειά στην πιστοποίηση, τελειώσαμε εκκρεμότητες από το παρελθόν με πολύ μεγάλη ταχύτητα. Εκεί θα παιχτεί σε πολύ μεγάλο βαθμό το στοίχημα της αγοράς εργασίας.

Γεωργία Σκιτζί (NEWSBEAST.GR): Καλησπέρα σας. Κύριε Πρόεδρε, το τελευταίο διάστημα βλέπουμε ότι το ρεύμα των αντιεμβολιαστών μεταλλάσσεται με όλο και πιο συχνά μαζικές συγκεντρώσεις που καταλήγουν και σε κάποιες εντάσεις, όπως εδώ χθες στη Θεσσαλονίκη που βρισκόμαστε. Πιστεύετε ότι πρόκειται για αυθόρμητες αντιδράσεις πολιτών; Βλέπετε, ενδεχομένως, κάποιο πολιτικό υπόβαθρο ή κάποια κάλυψη πίσω από αυτές τις κινητοποιήσεις; Και ένα δεύτερο. Ποιο μήνυμα θα στέλνατε στους αντιεμβολιαστές τώρα που

βρισκόμαστε σε μία κρίσιμη καμπή με το άνοιγμα των σχολείων αύριο και τα νέα μέτρα που θα ισχύσουν για τους κλειστούς χώρους; Σας ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αντιεμβολιστές υπάρχουν παντού στον κόσμο. Και θα έλεγα ότι οι αντιδράσεις στην Ελλάδα είναι, σχετικά, περιορισμένες και ως προς την έντασή τους, αλλά και ως προς τη βία, γιατί έχω δει πολύ χειρότερα να έχουν συμβεί σε άλλες χώρες. Καταλαβαίνω ότι υπάρχουν άνθρωποι που είναι ιδεολογικά απέναντι στα εμβόλια. Είναι πολύ δύσκολο να τους πείσω. Το μόνο που μπορώ να τους πω είναι ότι αναλαμβάνουν για τον εαυτό τους και την οικογένειά τους ένα πολύ μεγάλο ρίσκο. Και λυπάμαι πραγματικά όταν βλέπω περιπτώσεις ανθρώπων οι οποίοι καταλήγουν στο νοσοκομείο, διασωληνώνονται και τότε μόνο καταλαβαίνω ότι θα μπορούσαν να είχαν γλιτώσει αν είχαν εμβολιαστεί. Υπάρχουν κάποιοι, βέβαια, που δεν το καταλαβαίνουν ούτε αυτό. Είδα κάποιες τέτοιες περιπτώσεις που πραγματικά δεν ξέρω πώς να τις σχολιάσω. Αλλά από εκεί και πέρα η δουλειά μας είναι να συνομιλούμε με όλους, έστω και αν έχουμε μεγάλη δυσκολία στην πειθώ.

Τώρα, πολιτική υποκίνηση όχι, δεν νομίζω. Από την άλλη είναι σαφές ότι η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν έβαλε ποτέ ουσιαστική πλάτη στον εμβολιασμό -μην κοροϊδευόμαστε τώρα- όταν είχε τον κ. Πολάκη, ουσιαστικά να πρωταγωνιστεί στο αντιεμβολιστικό κίνημα και σήμερα ακόμα να τσακώνεται δημόσια με τον κ. Ξανθό. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν θεωρώ ότι αυτές οι εκδηλώσεις είναι υποκινούμενες από κόμματα.

Δημήτρης Δραγώγιας (POLITICAL): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Όλο αυτό τον καιρό παρατηρούμε ότι η πολιτική αντιπαράθεση περιλαμβάνει προσωπικές επιθέσεις, επιθέσεις σε συγγενικά σας πρόσωπα για τις οποίες αναφερθήκατε ακροθιγώς λίγο νωρίτερα. Θα έλεγε κανείς, θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και ως χτυπήματα κάτω από τη ζώνη. Θα ήθελα ένα σχόλιο επ' αυτού, πού τα αποδίδετε και κυρίως αν θεωρείτε ότι μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα θα πορευτούμε στις εκλογές.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω, απάντησα ήδη στο ερώτημά σας με πολύ μεγάλη σαφήνεια. Δεν πρόκειται να μπω σε καμία τέτοια αντιπαράθεση. Δεν έχω, όμως, και μια ένδειξη ότι η Αξιωματική Αντιπολίτευση προτίθεται να αλλάξει την στρατηγική της. Κακό του κεφαλιού της, εάν πιστεύει ότι με αυτό τον τρόπο θα με αποπροσανατολίσει από τις προτεραιότητες που έχω θέσει. Για ακόμα μια φορά θα έχει κάνει λάθος στην διάγνωση των προθέσεών μου.

Κυριακή Μπασκάκη (ALPHA Θράκης): Κύριε πρόεδρε, καλησπέρα σας. «Alpha τηλεόραση Βορείου Ελλάδος» και μέλος του δικτύου της «HELLASNET». Βασική προτεραιότητα της Κυβέρνησής σας, ειδικά μετά τα γεγονότα του Μαρτίου του 2020, είναι ο Έβρος, τα σύνορα της Ελλάδας που ταυτόχρονα είναι και σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να παραμείνουν, λοιπόν, ασφαλή και απαραβίαστα με μια σειρά από σημαντικές ενέργειες και πρωτοβουλίες για την

θωράκισή τους. Από την άλλη, βεβαίως, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου επίσης προχωρά σε μια σειρά από κινήσεις για την αναβάθμιση στο φυλάκιο της Ορεστιάδας, των Κήπων, με την κοινωνία όμως του Έβρου να προβληματίζεται για μεγαλύτερη έλευση παράτυπων μεταναστών. Κύριε Πρόεδρε, όλοι γνωρίζουμε το διαρκές και έντονο ενδιαφέρον σας για τον Έβρο και την Θράκη γενικότερα, για να είμαι πιο συγκεκριμένη. Εξ ου και η σύσταση της διακομματικής επιτροπής της οποίας περιμένουμε με αγωνία το πόρισμά της. Το ερώτημα, λοιπόν, είναι το εξής. Τι πρέπει να ξέρουν, τι πρέπει να γνωρίζουν από εσάς οι Εβρίτες, οι Θρακιώτες, σε σχέση με το σχέδιο της Κυβέρνησης σας, συνδυαστικά με όλα αυτά που ακούστηκαν για πληροφορίες για ένα επικείμενο κύμα μεταναστών από το Αφγανιστάν.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κατ' αρχάς, όπως είπα, κυρία Μπασκάκη, δεν έχω καμία ένδειξη ότι επίκειται κάποιο μαζικό κίνημα μεταναστών από το Αφγανιστάν τις προσεχείς εβδομάδες, τους προσεχείς μήνες και αγωνιζόμαστε αυτό να το αποτρέψουμε, όπως σας είπα, να το σταματήσουμε πολύ πριν φτάσει στα ελληνικά σύνορα. Νομίζω, ότι οι Εβρίτες γνωρίζουν πολύ καλά πόσο συνεπείς ήμασταν στην υποχρέωσή μας να φυλάξουμε τα σύνορα. Είναι κάτι που πιστεύω ότι μας το αναγνωρίζουν. Αλλά προφανώς η ανάπτυξη του Έβρου και της Θράκης δεν περιορίζεται μόνο στην φύλαξη των συνόρων. Πράγματι, έχω ζητήσει από την διακομματική Επιτροπή να ολοκληρώσει -και έχει ήδη γίνει πολύ σημαντική δουλειά- το πόρισμα για την Θράκη, το οποίο πιστεύω ότι θα απαντήσει σε πολλά από τα μεγάλα ερωτήματα τα οποία απασχολούν σήμερα -όχι μόνο τους Εβρίτες- αλλά τους Θρακιώτες συνολικά. Αυτό το οποίο να προσθέσω είναι ότι πολλές από τις σημαντικές επενδύσεις οι οποίες γίνονται στη χώρα αφορούν τη Θράκη, αφορούν ειδικά τον Έβρο. Η αναβάθμιση της Αλεξανδρούπολης είναι μία πραγματικότητα γεωπολιτική, ενεργειακή, επιχειρηματική. Η ιδιωτικοποίηση των υπόλοιπων λιμανιών, της Βόρειας Ελλάδος προχωράει με ταχύτητα. Η σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας θα μας επιτρέψει να γίνουν παρεμβάσεις στην Εγνατία που δεν έχουν γίνει εδώ και πολλά χρόνια και να γίνει ο αυτοκινητόδρομος αυτός ένας σύγχρονος αυτοκινητόδρομος με ζωή πολλές δεκαετίες ακόμα. Έχουμε πολλά σχέδια για το πώς θα σπάσουμε την απομόνωση του Βόρειου Έβρου. Και προφανώς πολλά σχέδια για το πώς θα ενισχύσουμε την παραγωγική δυναμικότητα της περιοχής με επενδύσεις από τον πρωτογενή τομέα στη μεταποίηση. Και βέβαια το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο ως ένας φάρος καινοτομίας και γνώσης έχει και αυτό πολύ φιλόδοξα σχέδια για την ευρύτερη περιοχή. Οπότε θα έχουμε πολλά πράγματα να πούμε για τον Έβρο και την Θράκη και αναμένω και εγώ με πολύ ενδιαφέρον το πόρισμα της διακομματικής.

Τάσος Τσιούλας (VORIA.GR): Κύριε Πρόεδρε, συμπληρώσατε δύο χρόνια διακυβέρνησης και αντιμετωπίσατε, διαχειριστήκατε εν πάση περιπτώσει, δύσκολες καταστάσεις. Αναφέρω τα παραδείγματα των ελληνοτουρκικών, τις πυρκαγιές, την πανδημία. Ποια θεωρείτε ότι ήταν η δυσκολότερη στιγμή αυτής της θητείας έως τώρα; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κοιτάζτε, πέρσι τον Αύγουστο ήταν πολύ έντονα και δύσκολα τα πράγματα με την Τουρκία. Συναισθηματικά πιο δύσκολη στιγμή ήταν οι πυρκαγιές διότι αισθάνεται κανείς όταν βλέπει αυτό το τείχος της φλόγας -ειδικά τα βράδια- να βρίσκεται σε μία θέση όπου δυσκολεύεται να κάνει κάτι για να αντιμετωπίσει αυτή τη φυσική καταστροφή. Όμως, πρέπει να σας πω ότι πια η διαχείριση των κρίσεων είναι μέσα στη φύση των επιταγών των σύγχρονων κυβερνήσεων και πρέπει να βρίσκουμε ένα τρόπο να μπορούμε να διαχειριζόμαστε κρίσεις αποτελεσματικά από τη μία και από την άλλη, όπως πιστεύω ότι έχουμε κάνει, να μην σταματάμε το πολιτικό και μεταρρυθμιστικό μας έργο. Αλλά κάθε κρίση μας κάνει πιο δυνατούς. Όπως είπα, μαθαίνουμε από τα λάθη μας. Και νομίζω ότι ένα πράγμα το οποίο καταφέραμε συνολικά ήταν ότι ήμασταν σε όλες τις κρίσεις, σε όλες τις δυσκολίες ψύχραιμοι, αποτελεσματικοί, βλέπαμε την κατάσταση και όπου χρειάστηκε να πάρουμε δύσκολες αποφάσεις τις πήραμε.

Μαρία Σαμολαδά (GRTimes): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Ένα έργο που έχει στοιχειώσει τη Θεσσαλονίκη είναι αναμφίβολα το Μετρό με τις αρχαιότητες στο σταθμό Βενιζέλου να αποτελούν μήλο της Έριδος και την πολιτική αντιπαράθεση γύρω από το συγκεκριμένο θέμα να φέρνει μόνο καθυστερήσεις. Ποια είναι η εικόνα που έχετε εσείς προσωπικά μετά και την τελευταία προσφυγή στη Δικαιοσύνη; Σας άκουσα να μεταθέτετε το αρχικό χρονοδιάγραμμα για λειτουργία της βασικής γραμμής από τον Απρίλιο του 2023 για το τέλος του έτους. Μπορεί οι αντιδράσεις να απομακρύνουν ακόμη περισσότερο αυτό το χρονικό ορίζοντα λειτουργίας του; Και τι απαντάτε στον ΣΥΡΙΖΑ που επιμένει πως αν ήταν στην Κυβέρνηση το ΜΕΤΡΟ θα λειτουργούσε ήδη από το 2020, ενώ τώρα -όπως υποστηρίζουν και τοπικοί βουλευτές του- ο χρονικός ορίζοντας είναι αβέβαιος; Τέλος, πως σχολιάζετε τις συνεχιζόμενες κινητοποιήσεις για την απόσπαση και επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων στο σταθμό Βενιζέλου όπου αφενός δίνει το παρόν ο πρώην Δήμαρχος και αφετέρου το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης υποστηρίζει πως η ομάδα των πολιτών που διαμαρτύρεται εκφράζει την πλειοψηφία των πολιτών; Σας ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Εξ όσων θυμάμαι το Μετρό λειτουργεί από το 2018 με μουσαμάδες και με ζωγραφισμένα εκδοτήρια. Κοιτάζτε, πήραμε μια απόφαση να προχωρήσουμε με την απόσπαση και την επανατοποθέτηση των ευρημάτων στο σταθμό Βενιζέλου έχοντας συνομιλήσει με πολλούς ειδικούς και καταλήγοντας ότι ήταν ο μόνος τρόπος για να μπορέσει το Μετρό με το σταθμό Βενιζέλου να λειτουργήσει εντός των χρονοδιαγραμμάτων που είχαμε θέσει. Τίποτα από αυτά τα οποία λέει ο ΣΥΡΙΖΑ δεν ισχύει. Ούτε μελέτες υπήρχαν, ούτε θα λειτουργούσε ποτέ το Μετρό το 2020. Αυτό νομίζω είναι κάτι που το γνωρίζουν οι Θεσσαλονικείς και δεν νομίζω ότι έχει τόσο μεγάλη σημασία να συζητάμε για το τι δεν έχουν κάνει όλα αυτά τα χρόνια. Θέλω, επίσης, να θυμίσω ότι υπάρχει απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου που δικαιώνει την επιλογή μας. Προφανώς και θα σεβαστούμε όλες τις αποφάσεις της Δικαιοσύνης, αλλά το γεγονός ότι το Ανώτατο Δικαστήριο έχει τοποθετηθεί επί

της ουσίας της υπόθεσης, μας δίνει την ασφάλεια δικαίου να προχωρήσουμε σε αυτή την κατεύθυνση. Θέλω, επίσης, να θυμίσω ότι αποτελεί προσωπική μου δέσμευση ότι η επανατοποθέτηση θα γίνει με τη μέγιστη δυνατή προσοχή, όπως εξάλλου έχει γίνει και σε άλλους σταθμούς. Στην Αθήνα έγινε κατά κόρον χωρίς να προκληθούν όλες αυτές οι αντιδράσεις. Και βέβαια μου κάνει πάρα πολύ εντύπωση ότι αυτοί που αντιδρούν σήμερα δεν αντέδρασαν όταν στο σταθμό της Αγίας Σοφίας βγήκαν αρχαία ευρήματα χωρίς να υπάρχει καμία πρόβλεψη για επανατοποθέτησή τους. Πολλοί αρχαιολόγοι ισχυρίζονται ότι τα ευρήματα της Αγίας Σοφίας είναι, ενδεχομένως, ακόμα πιο σημαντικά από τα ευρήματα του σταθμού Βενιζέλου. Παρά ταύτα εμείς όμως θα προχωρήσουμε άμεσα, η ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ θα προχωρήσει στην επανατοποθέτηση ευρημάτων στο σταθμό. Από εκεί και πέρα πράγματι πήγαμε πίσω κάποιους μήνες λόγω των προσφυγών. Θέλω να το καταλάβουν αυτό οι πολίτες της Θεσσαλονίκης που νομίζω ότι στη μεγάλη πλειοψηφία στηρίζουν αυτή την πολιτική επιλογή. Ο λόγος της καθυστέρησης ήταν ότι κάποιιοι επιμένουν να προσφεύγουν παρότι ήδη στο ανώτατο δυνατό επίπεδο δεν έχουν δικαιωθεί. Σε κάθε περίπτωση η Δικαιοσύνη είναι ανεξάρτητη. Δεν παρεμβαίνουμε στις αποφάσεις της. Εκτιμώ, όμως, ότι δεν θα υπάρχουν σημαντικές, άλλες, δικαστικές επιπλοκές και θα μπορέσουμε να τηρήσουμε το χρονοδιάγραμμα για λειτουργία του Μετρό το Δεκέμβριο του 2023. Και βέβαια ταυτόχρονα να αρχίσουμε να σχεδιάζουμε και την επέκταση του Μετρό προς τη Δυτική, Βορειοδυτική, για να είμαστε γεωγραφικά πιο ακριβείς, Θεσσαλονίκη, την πυκνοκατοικημένη, ταλαιπωρημένη Βορειοδυτική Θεσσαλονίκη η οποία και αυτή αξίζει να μπορεί να απολαμβάνει ένα μέσο μαζικής μεταφοράς, σύγχρονο, ασφαλές και γρήγορο.

Βίκυ Σαμαρά (NEWS247): Κύριε Πρόεδρε, πιστεύετε ότι τα μέτρα που ανακοινώσατε χθες αρκούν στην πραγματικότητα ενόψει ενός κύματος ανατιμήσεων και με το φυσικό αέριο στα ύψη και μήπως δεν αρκεί, με αυτά τα δεδομένα, η αύξηση 2% του βασικού μισθού το 2022 που έχει ήδη ανακοινωθεί; Θα λάβετε, λοιπόν, και άλλα μέτρα; Να περιμένουμε κάποιες ειδήσεις στη συζήτηση για τον Προϋπολογισμό; Και τα λεφτά γι' αυτό υπάρχουν; Έχετε κρατήσει κάτι στην άκρη για αυτό το ενδεχόμενο;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Να χωνέψουμε πρώτα τα μέτρα. Ενωώ να αντιληφθούμε τη σημασία και την έκταση των μέτρων που ήδη έχουμε λάβει, κυρία Σαμαρά, γιατί όπως σας είπα -και θα το επαναλάβω- δεν είναι απλά ένας κατάλογος μέτρων, είναι πολιτικές που υπακούουν σε μία συνολική λογική. Και η λογική είναι απλή: Όσο η οικονομία αναπτύσσεται το μέρισμα του πλούτου και της ανάπτυξης θα πρέπει να το καρπώνονται όλοι οι Έλληνες, ειδικά οι πιο αδύναμοι. Η μείωση των ανισοτήτων αποτελεί κεντρική πολιτική μου επιλογή. Και η πιο αποτελεσματική πολιτική μείωσης των ανισοτήτων είναι η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Οι μεγαλύτερες αδικίες σήμερα, η ακραία φτώχεια, υπάρχει στους ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν δουλειά, στους μακροχρόνια ανέργους. Όπου χρειάζεται να στηρίξουμε συμπολίτες μας οι οποίοι αυτή τη στιγμή πραγματικά υποφέρουν θα το κάνουμε. Για αυτό και ανακοίνωσα και

διπλάσιο επίδομα αλληλεγγύης για το Δεκέμβριο για τους συμπολίτες μας οι οποίοι είναι σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένοι από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα ως εργαλείο κοινωνικής στήριξης, ως μία ανακούφιση. Δεν λύνει προφανώς όλα τα προβλήματα.

Από εκεί και πέρα, όπως σας είπα, ο πλούτος που θα δημιουργείται θα αναδιανέμεται με δίκαιο τρόπο. Ας δούμε ποια θα είναι η κατάληξη η δημοσιονομική στο τέλος του έτους. Πάντα με σύνεση και λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές προοπτικές της οικονομίας θα κινηθούμε και το 2022. Αλλά είναι νωρίς ακόμα να προεξοφλήσω ποιες θα είναι οι πολιτικές επιλογές μας πέρα και πάνω από αυτά τα οποία ήδη έχουμε ανακοινώσει για τον Προϋπολογισμό του '22.

Δημήτρης Κωνσταντόπουλος (LAMIA REPORT): Καλησπέρα σας, κύριε πρόεδρε. Μια και προέρχομαι από κατ' εξοχήν αγροτική περιοχή θα επανέλθω στον πρωτογενή τομέα. Και αφορά πάρα πολλούς νέους αγρότες ή νέα παιδιά που είναι σε αστικές περιοχές και σκέφτονται να επιστρέψουν στον τόπο τους. Σύμφωνα με την νέα Κ.Α.Π. που συμφωνήθηκε στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η χώρα μας έχει στα χέρια της αυτή την στιγμή σχεδόν 20 δισ. ευρώ, 19,3 για την ακρίβεια, για τον πρωτογενή τομέα. Πως θα αξιοποιηθεί αυτό το υπέρογκο ποσό και πως θα έχουν πρόσβαση στην ενημέρωση οι νέοι αγρότες και ακόμα αν θα επηρεάσει αυτό το σχέδιο το μέλλον του αγροτοδιατροφικού τομέα στην χώρα μας.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω, ότι απάντησα στο ερώτημα σας. Θα ήθελα να επαναλάβω ότι Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης έχει βρεθεί ήδη σε παραπάνω από τις μισές Περιφέρειες της χώρας για να κάνει μια ενημέρωση για την νέα Κ.Α.Π.. Και επειδή η νέα Κ.Α.Π. έχει διαφορετικούς κανόνες και διαφορετικές αιρεσιμότητες από την παλιά, είναι πάρα πολύ σημαντικό να υπάρχει μια εκστρατεία ενημέρωσης των αγροτών για να γνωρίζουν πως μπορούν να ωφεληθούν από τη νέα Κ.Α.Π., αλλά και ποιες είναι οι υποχρεώσεις τους ως προς το βασικό πλαίσιο το οποίο θέτουμε για μια αγροτική παραγωγή η οποία θα σέβεται το περιβάλλον. Και όπως σας είπα -και το πιστεύω πολύ αυτό- θα συνδέεται συνολικά με τον αγροδιατροφικό τομέα, με τον τουρισμό μας και θα αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας. Δεν θυμάμαι αν αυτή η ενημέρωση έχει ήδη γίνει στη Στερεά Ελλάδα. Πάντως αν δεν έχει γίνει να είστε σίγουρος ότι θα γίνει τις επόμενες εβδομάδες.

Κώστας Σαββόπουλος (ΑΥΓΗ) : Καλό σας μεσημέρι, κύριε Πρόεδρε. Με βάση τον ισολογισμό του 2020 η Νέα Δημοκρατία εμφανίζει χρέος προς τις τράπεζες περίπου της τάξεως των 343 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 118 εκατ. ευρώ τα τελευταία 4 χρόνια. Από τη στιγμή που οι τόκοι των χρεών της Νέας Δημοκρατίας αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο αυτό το ποσό θα αποπληρωθεί ποτέ πλήρως ή πώς και πότε θα αποπληρωθεί πλήρως; Και σε αυτό το φόντο οι πολιτικοί σας αντίπαλοι θέτουν το ερώτημα από πού αντλεί την ηθική νομιμοποίηση το κυβερνών κόμμα ώστε να εφαρμόσει το νέο πτωχευτικό νόμο που βγάζει στο σφυρί πρώτες κατοικίες ακόμα και φυσικών προσώπων. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα σας παραπέμψω στην ανακοίνωση της Νέας Δημοκρατίας της 8^{ης} Ιουνίου του 2021 όπου εξηγούμε αναλυτικά την οικονομική κατάσταση την οποία παραλάβαμε, πως έχουμε πλήρως ισοσκελίσει τον Προϋπολογισμό της Νέας Δημοκρατίας, πως έχουμε κάνει ένα άνοιγμα σε διαφανείς ιδιωτικές δωρεές για να μπορούμε να στηρίξουμε την πολιτική μας δράση και πως ο αποκλειστικός λόγος αύξησης των δανειακών υποχρεώσεων είναι οι ετήσιοι τόκοι οι οποίοι έρχονται από το παρελθόν. Εξάλλου όλα αυτά σας είναι γνωστά και δεν νομίζω ότι χρειάζεται να τα επαναλάβω.

Γιώργος Μικελόπουλος (ΠΑΤΡΙΣ): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Επιτρέψτε μου να αλλάξω κλίμα για μία ακόμη φορά. Η Ηλεία στην οποία ζω και εδρεύει το Μέσο στο οποίο εργαζομαι είναι ο Νομός που μετά την Εύβοια επλήγη περισσότερο από κάθε άλλο από τις καταστροφικές πυρκαγιές του Αυγούστου και μάλιστα για δεύτερη φορά μέσα σε 14 χρόνια. Νομίζω δεν χρειάζεται να αναφερθώ στις προοπτικές ανάπτυξης που έχει ο τόπος, ούτε στο φυσικό κάλλος και το ιστορικό υπόβαθρο του Νομού. Άλλωστε τα ξέρετε πολύ καλά. Έχετε έρθει αρκετές φορές. Σας άκουσα πολύ προσεκτικά να μιλάτε για την ανασυγκρότηση της Βόρειας Εύβοιας, αλλά και για τον ΒΟΑΚ. Θέλω, όμως, εγώ τώρα να γνωρίζω τι προβλέπεται με το σχέδιο ανασυγκρότησης στην Ηλεία και αν υπάρχει κάποια θετική εξέλιξη για τον αυτοκινητόδρομο Πάτρα-Πύργος. Γενικά αν υπάρχει κάποιο πλάνο ανάπτυξης της Κυβέρνησης για την περιοχή μας. Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχετε δίκιο να λέτε ότι η Ηλεία έχει τεράστια συγκριτικά πλεονεκτήματα. Και σίγουρα η Αρχαία Ολυμπία θα μπορούσε να σηματοδοτήσει με τον πιο εμβληματικό τρόπο την έννοια της ολιστικής ανάπτυξης, όπως την οραματιζόμαστε με τον Σταύρο Μπένο για τη Βόρεια Εύβοια. Άρα, προφανώς, θέλω να δείτε τη δουλειά που γίνεται στη Βόρεια Εύβοια ως ένα πιλότο ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης το οποίο συνενώνει όλες τις δημόσιες πολιτικές σε έναν κοινό συνεκτικό στόχο.

Για τον δρόμο Πάτρα-Πύργος πρέπει να σας πω ότι έχουμε κάνει τεράστιες προσπάθειες να ξεμπλοκάρουμε το έργο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Έχουμε τελειώσει με τις εκκρεμότητες στη DG REGIO και απομένει η τελική έγκριση της DG COMP. Πιστεύω ότι θα την έχουμε για να μπορέσουμε να επεκτείνουμε τη σύμβαση παραχώρησης πολύ σύντομα. Ξέρετε πολύ καλά τι εκκρεμότητες κληρονόμησε αυτό το έργο και πώς η κατάτμηση και η ανάθεση του μισού έργου ουσιαστικά στον αγαπημένο εργολάβο της προηγούμενης Κυβέρνησης δεν μπορούσε τελικά να οδηγήσει στην ολοκλήρωσή του. Θέλω να γνωρίζετε, όμως, ότι είναι μία εκκρεμότητα που σε ευρωπαϊκό επίπεδο ασχολούμαι προσωπικά. Πιστεύω ότι πολύ σύντομα θα έχουμε θετικά νέα.

Ειρήνη Μπέλλα (ΒΡΑΔΥΝΗ): Καλησπέρα σας. Θα ήθελα να επανέλθω στον τουρισμό που είναι σημαντικός πυλώνας της οικονομίας μας και να σας ρωτήσω πού στοχεύει η Κυβέρνηση

για την επόμενη χρονιά στον τουρισμό. Εάν η αλλαγή που έγινε στο Υπουργείο Τουρισμού σημαίνει και αλλαγή στη στρατηγική σας. Και αν σκοπεύετε να πάρετε και άλλα μέτρα στήριξης για τον τουρισμό όπως η μείωση του Φ.Π.Α.. Και θα ήθελα να κάνω και ένα δεύτερο ερώτημα, θα μου επιτρέψετε, σχετικά με τους αντιεμβολιαστές. Είπατε προηγουμένως ότι δεν προτίθεστε να επεκτείνετε την υποχρεωτικότητα σε άλλες επαγγελματικές ομάδες, την ίδια στιγμή που παραδείγματος χάρη στην Ιταλία βλέπουμε ότι υπάρχει το πράσινο πάσο, επιβάλλεται στα μέσα μαζικής μεταφοράς, την ίδια στιγμή που ειδικοί μιλούν ότι στο στρατό ειδικά θα έπρεπε να είναι υποχρεωτικός ο εμβολιασμός. Μήπως αυτό -το ότι δεν παίρνετε άμεσα μέτρα- συνδέεται με το γεγονός ότι πολλοί θεωρούν ότι φοβάστε το κόστος από τους αντιεμβολιαστές; Πράγματι τους φοβάστε; Φοβάστε ότι το κίνημα του αντιεμβολιασμού μπορεί να γίνει ένα σύγχρονο κίνημα αγανακτισμένων;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το δεύτερο σας απάντησα ήδη και η απάντηση είναι αρνητική. Είπα ότι δεν αποκλείω να επεκτείνουμε τους υποχρεωτικούς εμβολιασμούς, αλλά ότι δεν είναι άμεσα στις προθέσεις μου. Θα εξαρτηθεί και από την πορεία εξέλιξης της πανδημίας και από την πορεία των εμβολιασμών. Ελπίζω τον Σεπτέμβριο να πάμε πολύ καλύτερα από ότι πήγαμε τον Αύγουστο και τον Οκτώβριο ακόμα καλύτερα. Πρέπει να αξιολογήσουμε τα δεδομένα και να δούμε ποια είναι η πρόσθετη χρησιμότητα από την επέκταση της υποχρεωτικότητας σε κάθε κοινωνική, επαγγελματική ομάδα. Αυτό προσπαθούμε να αξιολογήσουμε. Και -όπως σας είπα- δεν είναι κάτι που το αποκλείω, δεν είναι όμως στις άμεσες προθέσεις μου.

Για τον τουρισμό νομίζω τα πράγματα πήγαν πολύ καλά και υπάρχει μια διάχυτη ικανοποίηση. Η νέα ηγεσία θα ακολουθήσει τις πολιτικές επιλογές της προηγούμενης ηγεσίας του Υπουργείου Τουρισμού. Υπάρχει μάλιστα και έτοιμο Νομοσχέδιο το οποίο είχε καταρτίσει η προηγούμενη ηγεσία το οποίο θα κατατεθεί άμεσα στο Κοινοβούλιο που λύνει μια σειρά από ζητήματα σχετικά με τον τουριστικό κλάδο. Προσβλέπομε σε μια πολύ καλή χρονιά το 2022. Αλλά -όπως σας είπα- θα πρέπει να αρχίσουμε να μετράμε διαφορετικά την επιτυχία μιας τουριστικής περιόδου και να επενδύσουμε πολύ περισσότερο στη διεύρυνση της τουριστικής σεζόν.

Έχουμε, ήδη, κάνει κάποια πρώτα βήματα, αλλά θα πρέπει να ενισχύσουμε περισσότερο το χειμερινό τουρισμό, τον τουρισμό που συνδέεται αμιγώς με επισκέψεις πολιτιστικές και να εκμεταλλευτούμε την ομορφιά της χώρας 12 μήνες το χρόνο. Αυτό για εμένα είναι ένα πολύ μεγάλο στοίχημα. Όπως σας είπα δεν γίνεται ένα μεγάλο μέρος των επισκεπτών να συγκεντρώνεται στην Ελλάδα μόνο τον Αύγουστο. Αυτό δημιουργεί πάρα πολύ μεγάλη πίεση ειδικά σε πιο ευαίσθητους προορισμούς όπως είναι τα νησιά μας.

Χάρης Ντιγριντάκης (ALPHA Ραδιόφωνο): Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε. Είπατε ότι θα πάτε στις εκλογές στο τέλος της 4ετίας. Μέχρι τότε μπορείτε να δεσμευτείτε από αυτό το βήμα, ότι θα

έχετε καταργήσει για όλους τους φορολογούμενους την ειδική εισφορά αλληλεγγύης για δημόσιους υπαλλήλους και συνταξιούχους, το τέλος επιτηδεύματος και τα τεκμήρια διαβίωσης όπως είχατε υποσχεθεί στο οικονομικό πρόγραμμα που είχατε παρουσιάσει προεκλογικά τον Ιούνιο του 2019; Από το 2023 που, εσείς, ενδεχομένως έχετε προγραμματίσει να εφαρμόσετε αυτά τα μέτρα επανέρχονται οι αυστηροί κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας που επιβάλλονται από το Σύμφωνο Σταθερότητας. Οπότε δεν εκτιμώ ότι θα είναι τόσο εύκολο τελικά να περάσουν τέτοια μέτρα με τόσο μεγάλο δημοσιονομικό κόστος. Τίθεται εύλογα το ερώτημα αν τελικά θα μπορείτε να νομοθετήσετε το 2023 αυτά τα τρία σημαντικά μέτρα φοροελαφρύνσεων.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα πρέπει να κάνετε λίγη υπομονή. Η Κυβέρνηση, αυτή, πορεύεται βήμα-βήμα ανάλογα με τις δυνατότητές της και την απόδοση της οικονομίας. Μας εξέπληξε ευχάριστα η οικονομία το '21, θα μας εκπλήξει ευχάριστα πιστεύω και το '22. Και όπως σας είπα, ανάλογα με τις δυνατότητές μας θα υλοποιούμε το προεκλογικό μας πρόγραμμα βήμα-βήμα και χωρίς να διακινδυνεύσουμε τη δημοσιονομική σταθερότητα. Επαναλαμβάνω όμως ότι πρόθεση αυτής της Κυβέρνησης είναι με δίκαιο τρόπο να μοιράσει το μέρισμα της ανάπτυξης σε όλους τους πολίτες. Πλουσιότερη Ελλάδα θα πρέπει να σημαίνει και πλουσιότεροι Έλληνες.

Γιάννης Οικονόμου: Κυρίες και κύριοι, η συνέντευξη Τύπου του Πρωθυπουργού διήρκεσε δυόμιση ώρες. Ο Πρωθυπουργός απάντησε σε 46 ερωτήσεις που καλύπτουν όλο το εύρος ζητημάτων που του θέσατε και που απασχολούν τους πολίτες. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για τη συμμετοχή και την παρουσία σας.

